วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศ
กระทรวงศึกษาธิการ

THE BULLETIN ON INTERNATIONAL COOPERATION OF THE MINISTRY OF EDUCATION

ปีที่ 6 ฉบับที่ 4 กรกฎาคม–กันยายน 2552 Vol. 6 No. 4 July-September 2009

ISSN 1686-0748

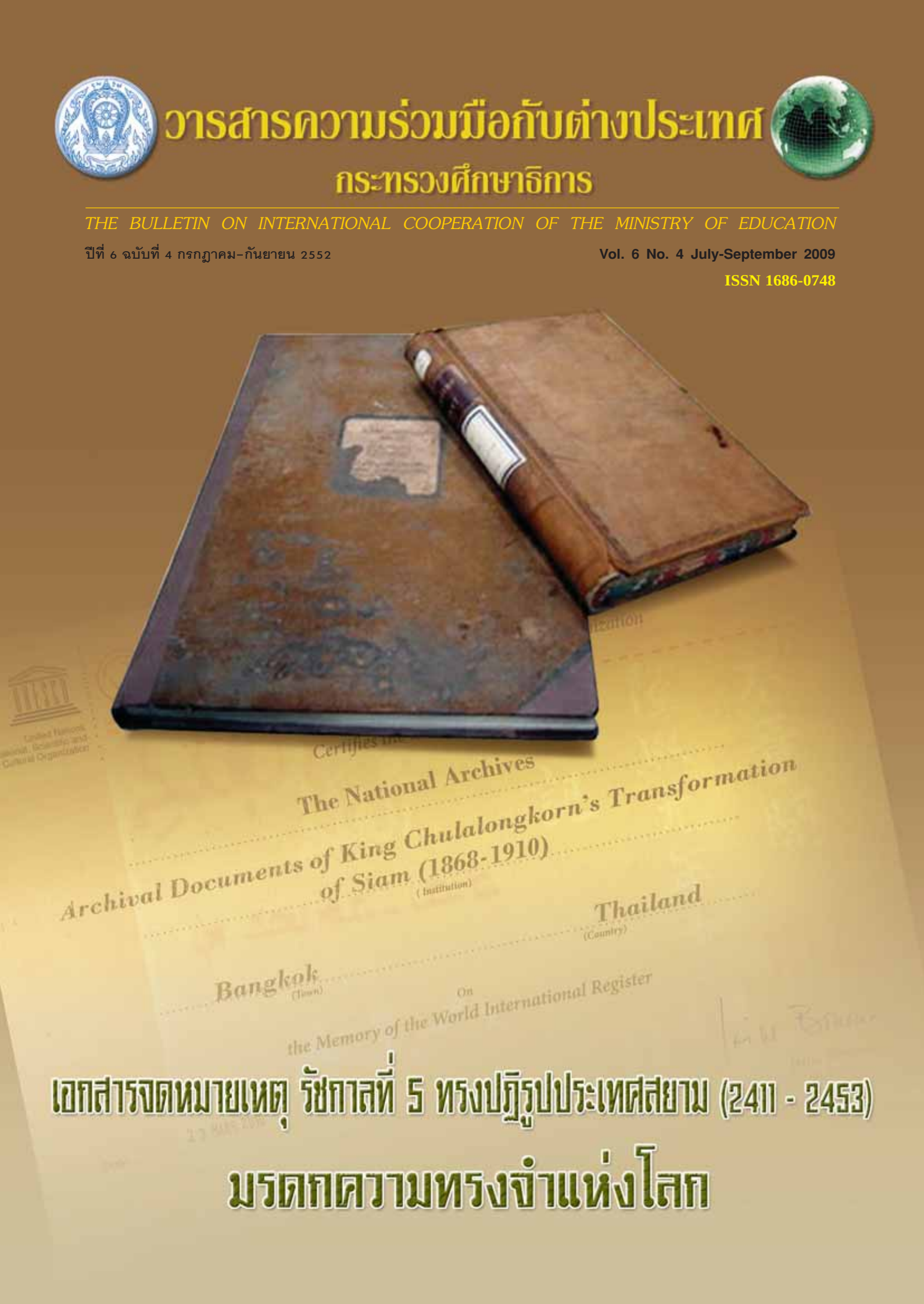

เอกสารจดหมายเหตุ รัชกาลที่ 5 ทรงปฏิรูปประเทศสยาม (2411 - 2453)

มรดกความทรงจำแห่งโลก

อังกอร์

ขึ้นทะเบียนมรดกโลกในปี 1992 ประเภทมรดกโลกทางวัฒนธรรม

ในปี 1993 มีการจัดทำ “เขตพื้นที่อนุรักษ์และแผนบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับบริเวณมรดกโลกอังกอร์ (ZEMP)” เพื่อบูรณาการการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่คุ้มครองทั้งทางด้านโบราณคดี วัฒนธรรม และทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ โดยแบ่งเขตอนุรักษ์ออกเป็น 5 เขต ทั้งนี้ ยูเนสโกได้แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานนานาชาติ ICC-Angkor ขึ้นตามมติที่ประชุมระหว่างประเทศเรื่องมรดกโลกอังกอร์ ซึ่งจัดที่กรุงโตเกียว เพื่อหาแนวทางรวมถึงอนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถานและภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมของแหล่งมรดกโลกอังกอร์

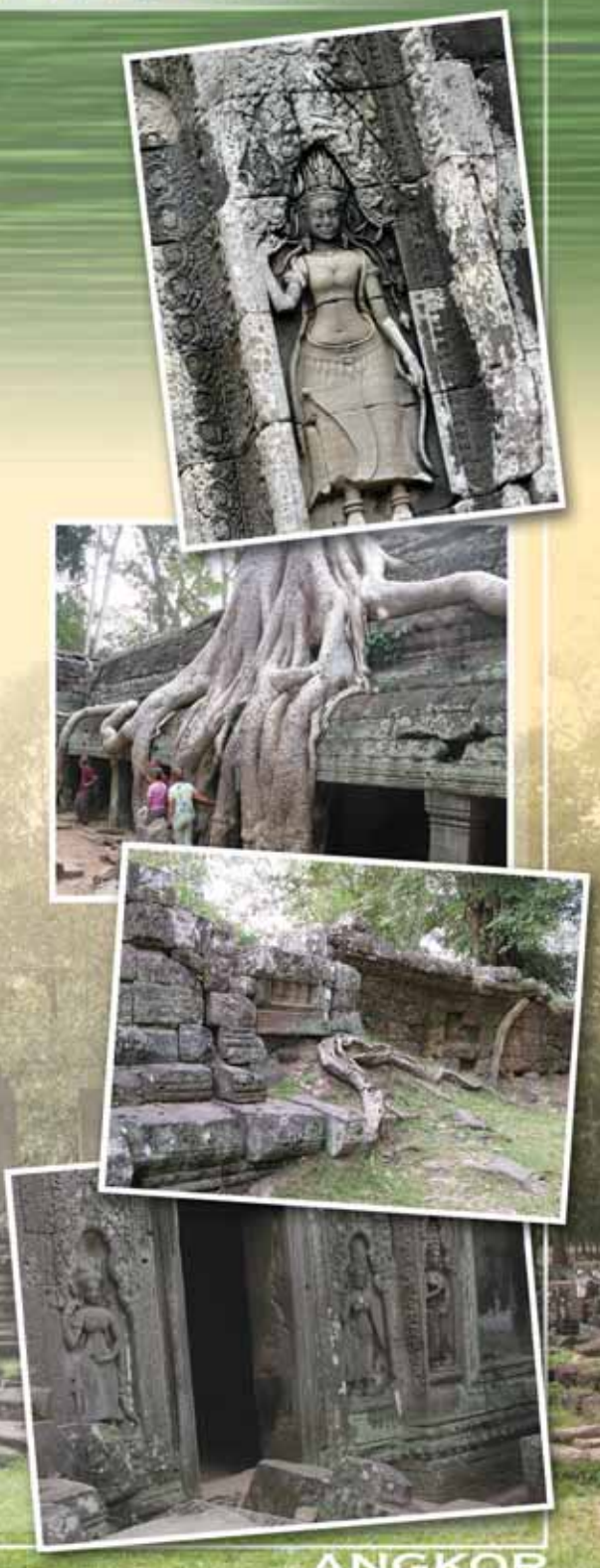

ภาพโดย สาวิตรี สุวรรณสถิตย์

สารบัญ CONTENTS

ปีที่ 6 ฉบับที่ 4 • กรกฎาคม - กันยายน 2552
Vol. 6 No. 4 July - September 2009

In Focus

1 ความสำคัญของเอกสารจดหมายเหตุพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปฏิรูปประเทศสยาม (2411-2453)
Archival Documents of King Chulalongkorn's Transformation of Siam (1868-1910)
ม.ร.ว.รุจยา อาภากร

ความเคลื่อนไหว (Movement)

6 การเดินทางเยือนสาธารณรัฐอินโดนีเซียของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
Thai Education Minister's Visit to Indonesia
โกมุที ยมลนันทน์

9 การเดินทางเยือนศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอในประเทศไทยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
Thai Minister of Education Visited SEAMEO Regional Centres
โกมุที ยมลนันทน์

11 การประชุมคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ครั้งที่ 1
1st Meeting of the ASEAN Socio Cultural Community Council
ขนิษฐา ห้านิรัติศัย

15 การประชุมคณะกรรมการบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ครั้งที่ 25 ณ ประเทศกัมพูชา
25th AUN Board of Trustees Meeting
วรมน เนาวโรจน์

17 การประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก ครั้งที่ 182
182nd Session of the UNESCO's Executive Board
ดุริยา อมตวิวัฒน์
รัชนินท์ พงศ์อุดม

19 การประชุมโครงการสัมมนาของสถานศึกษาเครือข่าย ASPnet
UNESCO ASPNet Seminar
ดุริยา อมตวิวัฒน์
สิริภัคค์ ธรรมบุศย์

21 การสัมมนาความสัมพันธ์ไทย - ยูเนสโก : ก้าวอย่างมั่นคงสู่ทศวรรษที่ 7
Seminar on Thailand-UNESCO Relations : Step towards the 7th Decade
ยุวดี ภูริโภไคย

23 การประชุมสัมมนาวิชาการอินเดียศึกษา"เปิดประตูสู่ดินแดนอารยธรรมเก่าแก่"
Indian Studies Seminar, "Gateway to India, the Land of Ancient Civilization"
สมทรง งามวงษ์
ผาณิต ทิพย์สุวรรณ

25 การสัมมนาทางวิชาการตะวันออกกลางศึกษา "หลากมิติตะวันออกกลาง : จากพรมแดนทางความรู้สู่ความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน"
Academic Seminar on Middle East Studies : "Multi-Aspect Middle East : from Borders of Knowledge to Sustainable Relations"
สมทรง งามวงษ์
จิตรลดา จันทร์แหยม

28 ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติสู่ศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ
From Library to Learning Centre
ขนิษฐา ห้านิรัติศัย

บทความมรดกโลก (World Heritage)

32 มรดกโลก "อังกอร์ พระนครแห่งอาณาจักรขอมโบราณ" ตอนที่ 2
"Angkor", the Center of Ancient Khmer and Cambodia's World Heritage (Part 2)
สาวิตรี สุวรรณสถิตย์

เกร็ดข่าว (News) 37 - 38

จากบรรณาธิการ
From the Editor

มรดกความทรงจำแห่งโลก (Memory of the world) เป็นแผนงานที่องค์การยูเนสโกกำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์เผยแพร่มรดกภูมิปัญญาที่โลกได้บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรของทุกประเทศในทุกรูปแบบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมจากสังคมในอดีตสู่ปัจจุบัน โดยปีนี้ยูเนสโกได้ขึ้นทะเบียนมรดกทางเอกสารสำคัญของโลกจำนวน 35 รายการ หนึ่งในนั้นคือ **เอกสารจดหมายเหตุพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปฏิรูปประเทศสยาม (2411-2453)** ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจอย่างยิ่งที่เอกสารสำคัญของไทยได้รับการยกย่องและเป็นที่รู้จักในระดับโลก และในการขึ้นทะเบียนครั้งนี้ก็แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยเรามีพระมหากษัตริย์ที่ทรงมีพระอัจฉริยภาพและสายพระเนตรที่ยาวไกล ทำให้ประเทศไทยมีนโยบายทันสมัยตั้งแต่ครั้งอดีตด้วย

กองบรรณาธิการวารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการเผยแพร่ผลงานสำคัญดังกล่าว โดยสาระทั้งหมดนั้นถูกถ่ายทอดไว้ในคอลัมน์ In focus ฉบับนี้แล้ว และนอกจากเรื่องราวสำคัญดังกล่าวแล้วยังขอนำท่านสู่สาระของความเคลื่อนไหวด้านต่างประเทศที่น่าสนใจอาทิ **การเดินทางเยือนอินโดนีเซียของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในฐานะประธานสภาซีเมค และการเดินทางเยือนศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอในประเทศไทยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ การประชุมคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ครั้งที่ 1** ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรกที่กรุงเทพฯ **การสัมมนาความสัมพันธ์ไทย - ยูเนสโก : ก้าวอย่างมั่นคงสู่ทศวรรษที่ 7** ที่จัดขึ้นเพื่อให้ร่วมรับรู้การดำเนินงานระหว่างประเทศไทยกับองค์การยูเนสโกตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันรวมทั้งแผนงานในอนาคตด้วย และยังมี**โครงการห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ สู่ศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ** เพื่อพัฒนาศักยภาพความรู้ด้านต่างประเทศแบบครบวงจรและเป็นการสร้างมิติใหม่แห่งการเรียนรู้มากขึ้น

บทความมรดกโลกฉบับนี้ ท่านผู้อ่านที่เป็นแฟนประจำห้ามพลาดเพราะเราได้นำเสนอมรดกโลก **"อังกอร์"** ในตอนที่ 2 ซึ่งมีเนื้อหาต่อเนื่องจากฉบับที่แล้ว โดยจะพาท่านผู้อ่านไปพบกับดินแดนอาณาจักรขอมโบราณและเรื่องราวของการอนุรักษ์โบราณสถานที่สำคัญแห่งนี้ให้เป็นมรดกโลกของชนรุ่นหลังต่อไป

ท่านผู้อ่านสามารถติดตามอ่านวารสารฉบับนี้และฉบับย้อนหลังได้ทางเว็บไซต์ที่ www.bic.moe.go.th และพบกันใหม่ฉบับหน้า

The UNESCO Memory of the World Programme aims to preserve, protect and ensure access to the world's documentary heritage for all, reflecting the diversity of languages, people and cultures. In 2009, the specially appointed Register Sub Committee had approved 35 nominations Memory of the World Register. One of the successful nominations is the Archival Documents of King Chulalongkorn's Transformation of Siam (1868-1910). Thailand should be proud of this document as it is now honored and recognized worldwide. Moreover, the registration of this document shows a Thai monarchy with broad vision which has contributed to modern national policies. The editorial staff of the Bulletin on International Cooperation is honored to publicize this great work. For more details on the topic. Please read **"In Focus"**.

This edition also contains a number of interesting articles on international affairs. At the regional level, it follows the Minister of Education's visits to Regional Centres of the South East Asian Ministers of Education Organization (SEAMEO) in his capacity as President of the SEAMEO Council. It covers the 1st Meeting of ASEAN Socio-Cultural Community Council in Bangkok as well as an exhibition and seminar organized by the Bureau of International cooperation to promote understanding regarding the ASEAN goals. At the international level, it includes a report from the Seminar on Thailand-UNESCO Relations: Step towards the 7th Decade

Followers of the world heritage section will not want to miss the second part of the Angkor article which focuses on the management of the site and surrounding area.

Current and earlier issues of the Bulletin can be retrieved from the Bulletin archives at www.bic.moe.go.th

Until the next issue.

ความสำคัญของเอกสารจดหมายเหตุ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปฏิรูปประเทศสยาม (2411-2453)

*ม.ร.ว.รุจยา อากากร**

The Archival Documents of King Chulalongkorn's Transformation of Siam (1868 - 1910) were among 35 items of documentary heritage of exceptional value added to UNESCO's Memory of the World Register at the meeting of the International Advisory Committee of UNESCO's Memory of the World Program in Barbados in July 2009. Present-day Thailand is in many aspects a legacy of the policies and practices carried out by King Chulalongkorn within the context of western colonialism and modernization. The documents record social policies regarding the successful emancipation of slaves, the establishment of a public school system and the reform of the Buddhist Sangha, and well as the promotion of agricultural production, the market economy, financial and fiscal institutions.

จากการที่โครงการมรดกความทรงจำแห่งโลก (Memory of the World) ภายใต้องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก ได้ประกาศขึ้นทะเบียนนานาชาติ **เอกสารจดหมายเหตุพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปฏิรูปประเทศสยาม (2411 - 2453)** ในการประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาระหว่างประเทศ ที่ประเทศบาร์เบโดส ระหว่างวันที่ 29 - 31 กรกฎาคม 2552 นั้น เป็นการยอมรับในบทบาทของพระองค์ท่านในประวัติศาสตร์โลก และเป็นการเห็นพ้องต้องกันว่าเอกสารจดหมายเหตุของประเทศไทยชุดนี้มีความสำคัญตรงตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานของโครงการมรดกความทรงจำแห่งโลก (Memory of the World) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ ที่สำคัญคือ

หลักเกณฑ์ที่ 1 เป็นเอกสารที่แท้จริง (authentic) มิใช่สำเนาหรือเอกสารปลอม

- เอกสารจดหมายเหตุพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ปัจจุบันจัดเก็บอยู่ใน 2 แหล่งใหญ่ๆ คือหอจดหมายเหตุแห่งชาติและหอสมุดแห่งชาติ ประกอบด้วย พระราชกฤษฎีกา บันทึกโต้ตอบ หมายรับสั่ง พระราชกำหนด รายงานการประชุมคณะที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน รายงานเหตุการณ์และอื่นๆ ที่เขียนบนกระดาษ

* คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยแผนงานความทรงจำแห่งโลก กระทรวงศึกษาธิการ

“เอกสารจดหมายเหตุพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ปัจจุบันจัดเก็บอยู่ใน 2 แหล่งใหญ่ๆ คือ หอจดหมายเหตุแห่งชาติและหอสมุดแห่งชาติ ประกอบด้วย พระราชกฤษฎีกา บันทึกโต้ตอบหมายรับสั่ง พระราชกำหนด รายงานการประชุมคณะที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน รายงานเหตุการณ์ และอื่นๆ ที่เขียนบนกระดาษไทยและกระดาษฝรั่ง และที่พิมพ์ดีดขึ้น”

ไทยและกระดาษฝรั่ง และที่พิมพ์ดีดขึ้น ในหอจดหมายเหตุนั้นมีเอกสารอยู่มากกว่า 800,000 แผ่น ครั้งแรกเก็บรักษาไว้ที่สำนักราชเลขาธิการ ต่อมาได้ส่งมอบให้สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติเก็บรักษาและให้บริการเมื่อ พ.ศ. 2495

- เอกสารในหอจดหมายเหตุแห่งชาติของรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มี 13 หัวข้อตามกระทรวงที่ตั้งใหม่คือ กลาโหม เกษตราธิการ การคลัง การต่างประเทศ นครหลวง มหาดไทย ยุติธรรม โยธาธิการ สำนักพระราชวังหรือตราหลวงการศึกษา สำนักราชเลขาธิการ (มธุราธร) และเรื่องเบ็ดเตล็ดต่างๆ

- เอกสารในหอสมุดแห่งชาติประกอบด้วยเอกสารสมุดไทยดำหรือสมุดข่อยที่ส่งจากสำนักราชเลขาธิการไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและส่งต่อมาให้สำนักหอสมุดแห่งชาติเมื่อ พ.ศ. 2482 แต่เดิมหอสมุดแบ่งเอกสารเป็น 26 หมวด จำนวน 2,846 รายการ เอกสารเหล่านี้ได้รับการเก็บรักษาและอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี เอกสารบางรายการตีพิมพ์และทำดิจิตัลเพื่อการเผยแพร่ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นแล้ว

- เอกสารเหล่านี้หอสมุดแห่งชาติและหอจดหมายเหตุแห่งชาติได้เปิดให้บริการนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศและประชาชนอย่างน้อย 30 รายได้จัดทำวิทยานิพนธ์และหนังสือในเรื่องนี้ ทั้งนี้รวมถึงนักวิชาการชาวไทยด้านประวัติศาสตร์เปรียบเทียบที่ศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา ยุโรปและเอเชียด้วย

หลักเกณฑ์ที่ 2 เป็นเอกสารที่มีคุณค่าและมีความสำคัญในประวัติศาสตร์โลก เป็นหนึ่งเดียวไม่สามารถทดแทนได้ หากเกิดการสูญเสียหรือสูญหายแล้วจะเป็นการสูญเสียอย่างหนักแก่มนุษยชาติ เป็นเอกสารที่ได้มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของมนุษย์

● ประเทศไทยปัจจุบันมีรากฐานในการบริหารประเทศด้านต่างๆ อยู่บนการปฏิรูปที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระปิยะมหาราช ทรงวางไว้ในช่วงเวลาที่ชาติตะวันตกกำลังล่าอาณานิคมและพัฒนาขยายอำนาจของประเทศเหล่านั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปฏิรูประบบราชการไทยในลักษณะการบริหารจากราชการส่วนกลางไปยังภูมิภาค จัดระบบทหารและตำรวจ ระบบกฎหมายที่เป็นอิสระตามแนวทางกฎหมายของอารยประเทศ การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศมหาอำนาจ นโยบายสังคมที่สำคัญ เช่น การเลิกทาสโดยทางกฎหมายไม่เสียเลือดเนื้อ ทรงจัดตั้งโรงเรียนและทรงสร้างโรงเรียนสามัญหลายแห่ง การปฏิรูปคณะสงฆ์ การส่งเสริมงานด้านการเกษตร ส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการตลาด สถาบันการคลังและงบประมาณ พระราชกรณียกิจน้อยใหญ่เหล่านี้ทำให้อาณาจักรสยามรุ่งเรืองและมั่นคงอยู่ได้โดยเอกราช ซึ่งเป็นลักษณะที่หาได้ยากยิ่งในโลกเวลานั้น

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

Certifies the inscription of

The National Archives

Archival Documents of King Chulalongkorn's Transformation of Siam (1868-1910)

(Institution)

Bangkok (Town) Thailand (Country)

On

the Memory of the World International Register

Date 23 MARS 2010

Irina Bokova
Director-General, UNESCO

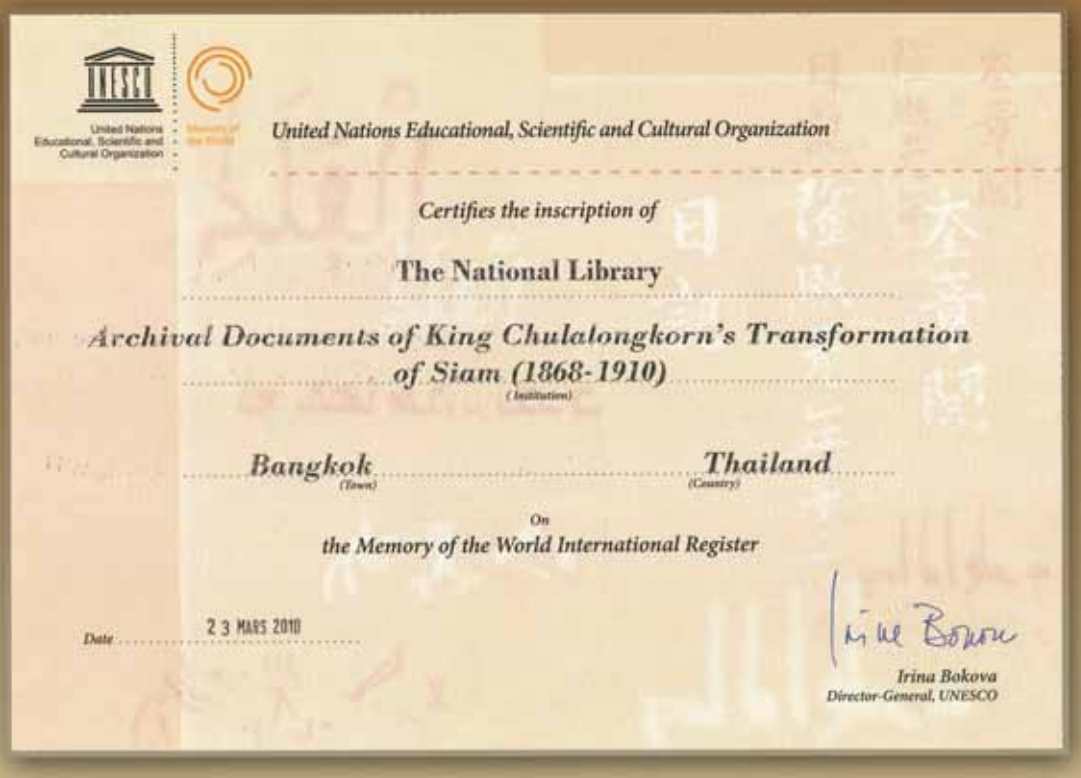

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

Certifies the inscription of

The National Library

Archival Documents of King Chulalongkorn's Transformation of Siam (1868-1910)

(Institution)

Bangkok (Town) Thailand (Country)

On

the Memory of the World International Register

Date 23 MARS 2010

Irina Bokova
Director-General, UNESCO

หลักเกณฑ์ที่ 3 ด้านเวลาหรือยุคสมัย สถานที่ และบุคคล

3.1 ด้านเวลาหรือยุคสมัย เอกสารเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความพยายามเพื่อความอยู่รอดของรัฐสยามตามจารีตเดิมในยุคสมัย การเผชิญหน้ากับอาวุธยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ของชาติยุโรปตะวันตก แสดงให้เห็นถึงการที่สยามทำให้ตะวันออกพบตะวันตกอย่างสันติและมีศักดิ์ศรี ทำให้เกิดการปรองดองด้วยวิธีการทางการทูต ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันกับนานาชาติ ในระยะเวลาหน้าสิ่วหน้าขวาน

3.2 ด้านสถานที่ ประเทศไทยหรือสยามในอดีตเป็นเพียงประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ไม่ตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศล่าอาณานิคมในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ดังนั้นประเทศไทยจึงมีสิทธิประกาศใช้กฎหมายและดำเนินนโยบายของตนเองตามที่เห็นสมควร มีการริเริ่มโครงการพัฒนาการศึกษา ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ปฏิรูปสังคม ยกระดับสิทธิมนุษยชน เช่น การเลิกทาส มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศต่างๆ ตามที่เห็นว่าเหมาะสม

3.3 ด้านบุคคล ในปี พ.ศ. 2544 องค์การยูเนสโกประกาศยกย่องให้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์โลก พระองค์ทรงได้รับการยกย่องในสมัยประชุมสามัญครั้งที่ 31 ของยูเนสโกในเดือนพฤศจิกายน 2544 ว่าทรงเป็นบุคคลดีเด่นทางด้านการศึกษา วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ พัฒนาสังคม มนุษยวิทยาและการสื่อสาร และในวโรกาสที่พระชนมพรรษาเวียนมาบรรจบในปีที่ 150 เมื่อปี พ.ศ. 2546 องค์การยูเนสโกได้จัดเฉลิมฉลองเช่นกัน การที่พระองค์ทรงประกาศเลิกทาสโดยวิธีทางกฎหมายและทางสันติวิธีนั้นเป็นพระราชกรณียกิจที่สำคัญ สมควรเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางว่าเป็นผลงานด้านมนุษยธรรมที่สำคัญยิ่งของผู้นำโลกท่านหนึ่ง

การปฏิรูปสยามมาเป็นประเทศไทยสมัยใหม่นั้นเป็นมหากาพย์เรื่องหนึ่งของโลก การที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีความพยายามอย่างแรงกล้าในการต่อสู้กับภยันตรายนานาประการด้วยพระสุขุมคัมภีรภาพนั้นก็ได้บันทึกปรากฏให้เห็นอยู่ในเอกสารจดหมายเหตุเหล่านี้ จึงมีความเหมาะสมยิ่งที่เอกสารชุดนี้ได้รับการขึ้นทะเบียนเอกสารความทรงจำแห่งโลก เพื่อนานาชาติจะได้รู้จักเข้าถึงศึกษาค้นคว้า และจดจำพระองค์ท่านกันต่อไป ✍

“การปฏิรูปสยามมาเป็นประเทศไทยสมัยใหม่นั้นเป็นมหากาพย์เรื่องหนึ่งของโลก การที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีความพยายามอย่างแรงกล้าในการต่อสู้กับภยันตรายนานาประการด้วยพระสุขุมคัมภีรภาพนั้นก็ได้บันทึกปรากฏให้เห็นอยู่ในเอกสารจดหมายเหตุเหล่านี้...”

การเดินทางเยือนสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ในฐานะประธานสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

โกมุที ยมลนันทน์*

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สภาซีเมค) พร้อมคณะ ประกอบด้วยผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการซีมีโอ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฝ่ายต่างประเทศ) รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. ผู้แทนส่วนราชการ ผู้สื่อข่าวและสื่อมวลชน ได้เดินทางเยือนสาธารณรัฐอินโดนีเซียระหว่างวันที่ 12 - 14 กรกฎาคม 2552

In his capacity as President of the SEAMEO Council, Thai Education Minister, Mr. Jurin Laksanawisit, together with the Director of SEAMEO Secretariat and high officials from the Ministry of Education visited Indonesia between 12 and 14 July 2009. During the visit, he attended the opening ceremony of the three new SEAMEO Regional Centres for Quality Improvement of Teachers and Education Personnel in Science, Mathematics and Language (SEAMEO QITEP) at the Ministry of Education, Indonesia. The Minister also called on centre directors and staff at the SEAMEO TROPMED Regional Centre for Community Nutrition and the SEAMEO Regional Open Learning Centre (SEAMOLEC). While in Indonesia, the Minister took the opportunity to meet the Indonesian Minister of National Education to discuss progress on a Memorandum of Understanding on education cooperation between the two countries.

* นักวิเทศสัมพันธ์ ชำนาญการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

พิธีเปิดศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (SEAMEO QITEP) ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาแห่งใหม่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นประธานในพิธีเปิดศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (SEAMEO QITEP) ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาแห่งใหม่ เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2552 เวลา 15.30 น. ณ กระทรวงศึกษาธิการอินโดนีเซีย โดยในพิธีเปิดศูนย์ฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยได้ลงนามในแผ่นป้ายร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอินโดนีเซีย เพื่อนำไปติดไว้ที่หน้าศูนย์ฯใหม่ทั้ง 3 แห่ง โดยในพิธีเปิดมีการถ่ายทอดผ่านระบบ Teleconference มาจากศูนย์ทั้ง 3 แห่ง ซึ่งได้จัดฝึกอบรมให้แก่ครูในภูมิภาคเป็นกลุ่มแรก

ศูนย์พัฒนาครูฯ ทั้ง 3 แห่งนี้เป็นผลมาจากมติที่ประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 44 เมื่อเดือนเมษายน 2552 ที่จังหวัดภูเก็ต โดยประเทศอินโดนีเซียมีความพร้อมในการดำเนินการทั้ง 3 ด้านและได้สนับสนุนงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์ดังกล่าว ซึ่งศูนย์ฝึกอบรมฯ จะช่วยพัฒนาครูในภูมิภาคให้มีเทคนิคการสอนและความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติม ทั้งการใช้สื่อและวิธีการสอนแบบใหม่จึงทำให้ศูนย์ระดับภูมิภาคฯ ของอินโดนีเซียมีทั้งสิ้น 6 แห่ง (ศูนย์ฯ เดิม ได้แก่ SEAMOLEC TROPMED และ BIOTROP)

การเยี่ยมศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ

2.1 ศูนย์ SEAMEO QITEP ด้านภาษา ตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา มีภารกิจเฉพาะซึ่งแตกต่างไปจากศูนย์ SEAMEO RELC ที่เน้นเฉพาะการอบรมภาษาอังกฤษให้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษาและบุคคลทั่วไป โดยศูนย์ SEAMEO QITEP ด้านภาษา มีภารกิจหลักดังนี้

- ศูนย์ฝึกอบรมสำหรับครูสอนภาษา
- ศูนย์สำหรับนักวิจัยด้านภาษา
- ศูนย์ทดสอบศักยภาพด้านภาษาระดับชาติและนานาชาติ
- ศูนย์ข้อมูลข่าวสารและนวัตกรรมด้านการพัฒนาการเรียนรู้ทางภาษา
- ศูนย์การพัฒนาและจัดทำมาตรฐานการฝึกอบรมด้านภาษา
- ศูนย์การพัฒนา e-learning และการศึกษาทางไกล โดยเน้นการฝึกอบรม 7 ภาษา ได้แก่ อินโดนีเซีย มลายู แมนดาริน ญี่ปุ่น อารบิก อังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมัน

2.2 ศูนย์ SEAMEO QITEP ด้านคณิตศาสตร์ ตั้งอยู่ที่เมืองย็อกยาการ์ตา มีวิสัยทัศน์ในการดำเนินการ คือ การเพิ่มคุณค่าทรัพยากรทางการศึกษาให้มากที่สุดด้วยการเสริมสร้างศักยภาพการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ โดยมีแผนที่จะขยายการอบรมในระดับพื้นฐานและระดับกลางให้สอดคล้องกับความต้องการของภูมิภาค

สำหรับศูนย์ SEAMEO QITEP **ด้านวิทยาศาสตร์** ได้จัดบรรยายและแสดงวีดีทัศน์เกี่ยวกับขอบข่ายงานและกิจกรรมของศูนย์ฯ ที่ผ่านมา โดยจัดร่วมกับเครือข่ายระดับภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอ (TROPMED) เนื่องจากอยู่ในเมืองบันดุง และคณะผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการไม่มีโอกาสไปเยี่ยมชม เนื่องจากเวลาจำกัด ทั้งนี้ ศูนย์ฯ มีขอบเขตภารกิจในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมบนพื้นฐานของการวิจัยและความชำนาญการสำหรับครูวิทยาศาสตร์ และการพัฒนาอุปกรณ์การฝึกอบรมและสื่อบนพื้นฐานของการวิจัยและความเชี่ยวชาญสำหรับครูสอนวิทยาศาสตร์ โดยดำเนินการในด้านต่างๆ ดังนี้

- จัดฝึกอบรมให้แก่ครูวิทยาศาสตร์
- แสดงผลงานนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์ต่อที่ประชุมระดับชาติและนานาชาติ
- พัฒนาเครือข่ายในการยกระดับความเป็นมืออาชีพของครูวิทยาศาสตร์
- พัฒนาศูนย์เพื่อฝึกอบรมครูด้านวิทยาศาสตร์ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ
- พัฒนาโครงสร้างของศูนย์เพื่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์

สำหรับบุคลากรทางการศึกษาของไทยที่ส่งไป

เข้ารับการอบรมที่ศูนย์ SEAMEO QITEP ในระยะเริ่มแรกนี้มีจำนวน 5 คน คือ

1. นายอับดุลเลาะห์ ดาแตสาตู โรงเรียนอัตตัรกียะห์อิสสามียะห์ จ.นราธิวาส

2. นางสาวพาอีสะห์ จารู โรงเรียนลุกมานูลฮากีม จ.ยะลา

3. นายอนุชาวาน สาเม๊าะ โรงเรียนจริยธรรมศึกษามูลนิธิ จ.สงขลา อบรมที่ศูนย์ SEAMEO QITEP ด้านภาษา (อินโดนีเซียระหว่างวันที่ 23 - 26 กรกฎาคม 2552)

4. นางสาวกานจุลี ปัญญาอินทร์ โรงเรียนท่าตะโก พิทยาคม จ.นครสวรรค์ อบรมที่ศูนย์ SEAMEO QITEP ด้านวิทยาศาสตร์ ระหว่างวันที่ 13 - 26 กรกฎาคม 2552

5. นางสาวนงนุช โฉมศิริ โรงเรียนบ้านมาบตาพุด จ.ระยอง อบรมที่ศูนย์ SEAMEO QITEP ด้านคณิตศาสตร์ ระหว่างวันที่ 13 กรกฎาคม - 8 สิงหาคม 2552

2.3 เครือข่ายระดับภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอ (TROPMED) ตั้งอยู่ที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยอินโดนีเซีย มีความชำนาญเฉพาะด้านโภชนาการ มีหน้าที่สำคัญในการจัดหลักสูตรฝึกอบรม จัดการประชุมสัมมนา ประชุมทางวิชาการ และดำเนินการวิจัยเฉพาะตามความชำนาญเฉพาะด้าน ซึ่งแต่เดิมเครือข่าย TROPMED จัดตั้งขึ้นจากแนวคิดว่าประเทศในภูมิภาคมีความต้องการจะขจัดโรคเมืองร้อนร่วมกัน โดยประเทศไทยทำหน้าที่เป็นสำนักงานกลางของเครือข่าย TROPMED ทั้ง 4 แห่ง มีสำนักงานอยู่ที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ

2.4 ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการศึกษาแบบเปิด (SEAMOLEC) ก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนข้อมูลและเทคโนโลยีในด้านการศึกษาแบบเปิดและทางไกล ด้วยการชี้แนะปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยการสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกเสริมสร้างการศึกษาแบบเปิดและการศึกษาทางไกลเพื่อเสริมการศึกษาในห้องเรียน และช่วยเหลือให้ประเทศสมาชิกกำหนด พัฒนา ประเมินผล ส่งเสริม ปรับปรุงและขยายบริการเพื่อสนับสนุนการเข้าเรียนและลดอัตราการลาออกกลางคัน และเพิ่มจำนวนผู้จบการศึกษาที่มีคุณภาพให้มากขึ้น

ความร่วมมือด้านการศึกษาทวิภาคีไทย-อินโดนีเซีย

สำหรับความร่วมมือในระดับทวิภาคีนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะสนับสนุนความร่วมมือระหว่างกัน โดยปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการไทยและอินโดนีเซียอยู่ในระหว่างการจัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษา (MOU) โดยมีสาขาความร่วมมือดังต่อไปนี้

❍ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารวิชาการทางการศึกษาในทุกระดับ

❍ การแลกเปลี่ยนครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

❍ การดำเนินโครงการร่วมระดับโรงเรียน มหาวิทยาลัย โพลีเทคนิค เช่น โครงการโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง

❍ การยอมรับคุณวุฒิการศึกษาระหว่างสถาบันการศึกษาในไทยและอินโดนีเซีย ฯลฯ

ทั้งนี้ หากมีการลงนามในบันทึกความเข้าใจฯ แล้วจะก่อให้เกิดผลในการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการศึกษาระหว่างกันได้มากขึ้น เช่น ด้านอาชีวศึกษา ซึ่งประเทศอินโดนีเซียให้ความสนใจมาก โดยอาจมีการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตการเรียนระหว่างกัน เป็นต้น ✍

การเดินทางเยือนศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอในประเทศไทยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

โกมุทิ ยมลนันทน์*

นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีเมค) ได้เดินทางไปเยือนศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ 3 แห่ง เพื่อรับทราบผลการดำเนินการและมอบนโยบาย เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2552 โดยมีศูนย์ดังต่อไปนี้

เครือข่ายระดับภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอ-ประเทศไทย (SEAMEO Regional Network for Tropical Medicine and Public Health - TROPMED Thailand)

ทำหน้าที่เป็นสำนักงานกลางของเครือข่ายทรอปเมดทั้ง 4 แห่ง ตั้งแต่ปี 2511 มีสำนักงานอยู่ที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล มีความชำนาญเฉพาะทางด้านเวชศาสตร์เขตร้อน โดยมหาวิทยาลัยฯ ได้รับการจัดเป็นอันดับ 1 ในเอเชีย และอยู่ในอันดับต้นๆ ของโลก มีนักศึกษามาจากทุกทวีปทั่วโลก นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์ขององค์การอนามัยโลก (WHO) ในการค้นคว้าวิจัยด้านมาลาเรีย และแมลง เพื่อปกป้องสภาพแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์ รวมทั้งได้ร่วมมือกับองค์การนานาชาติจากอเมริกา ออสเตรเลีย แคนาดา เยอรมัน (GTZ) ญี่ปุ่น (JICA) และ UNESCO

ประเทศในบริเวณเขตร้อนมีฝนตกชุก มักเกิดโรคที่มีแมลงเป็นพาหะและโรคอุบัติใหม่ ในแต่ละปีมีคนตาย 52 ล้านคน ในจำนวนนี้ประมาณ 40 ล้านคนอยู่ในประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งร้อยละ 43 เป็นโรคมาลาเรีย ไข้เลือดออก หวัด และโรคติดต่อทางน้ำและอาหาร

On 7 August 2009, Mr. Jurin Laksanawisit, Education Minister of Thailand and President of the SEAMEO Council, visited three of the SEAMEO regional centres in Thailand. The first of these was the SEAMEO Regional Network for Tropical Medicine and Public Health (TROPMED Thailand), based at Mahidol University. TROPMED's main focus is to conduct training and promote research on endemic tropical diseases, parasitology, community and preventive medicine, with special reference to Thailand and other countries in Southeast Asia. The SEAMEO Regional Center for Higher Education and Development (SEAMEO RIHED) was the second centre visited. Located at the Commission on Higher Education the centre's mandate is to develop and coordinate with the SEAMEO member countries on policies and management issues in higher education. The last call was to the SEAMEO Regional center for Archaeology and Fine Arts (SEAMEO SPAFA) whose main objective is to raise awareness on cultural conservation for sustainable development among the member countries.

ปัจจุบันเกิดโรคใหม่ๆ โดยติดจากสัตว์สู่คน อาทิ จากปูและหนู มีการดื้อยา โดยเฉพาะที่จีนกำลังเกิดโรคกาฬโรค ซึ่งติดต่อในระบบหายใจ นอกจากนี้ ทรอปเมดประเทศไทยกำลังร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขทดลองวัคซีนโรคไข้หวัดใหญ่ 2009 เนื่องจากมีความเป็นเลิศด้านการวิจัยด้านยาและวัคซีนอีกทั้งยังได้เผยแพร่ความรู้ด้านสาธารณสุขไปยังโรงเรียนระดับประถมศึกษาด้วยการจัดทำโปสเตอร์โรคพยาธิต่างๆ เพื่อรณรงค์ให้นักเรียนรักษาสุขอนามัยให้ปลอดภัยจากวงจรพยาธิ รวมทั้งกำลังทดสอบวัคซีนตัวใหม่กับนักเรียน 6 โรงเรียนในจังหวัดราชบุรีด้วย

* นักวิเทศสัมพันธ์ ชำนาญการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการอุดมศึกษาและการพัฒนาของซีมีโอ (SEAMEO Regional Center for Higher Education and Development-RIHED)

ตั้งอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ชั้น 5 มีภารกิจหลักในการส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกซีมีโอสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในด้านการอุดมศึกษา โดยเน้นกระบวนการด้านนโยบายและการวางแผน ระบบบริหารและการจัดการโดยการพัฒนาบุคลากร และการวิจัยที่เน้นนโยบาย สำหรับพันธกิจที่ท้าทายในปี 2007 - 2008 คือ การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของการอุดมศึกษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เชื่อมโยงและสร้างความแข็งแกร่งของระบบการประกันคุณภาพของการอุดมศึกษา และการทบทวนระบบธรรมาภิบาลและความเข้มแข็งของการจัดการด้านการอุดมศึกษา

สำหรับผลการดำเนินงานสำคัญที่ผ่านมาคือการประชุมเรื่อง

1. The Open Seminar on the Bologna Process and the Future Direction of (Regional) Higher Education จัดเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2551

2. The Conference Series on Raising Awareness: Exploring the Ideas of Creating Higher Education Common Space in Southeast Asia โดยมีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการก่อนการสัมมนาใน 5 ประเทศคือ ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และเวียดนาม ส่วนการสัมมนาทางวิชาการฯ จัดขึ้นระหว่างวันที่ 6 - 7 พฤศจิกายน 2551 ที่กรุงเทพฯ

3. The 3rd SEAMEO RIHED- In TREC Educational Visit to UK: Quality Assurance and Recent Trends in Higher Education Reforms in the UK ระหว่างวันที่ 18 - 29 ตุลาคม 2551

4. The 1st and 2nd ASEAN Quality Assurance Roundtable Meeting ช่วงเดือนกรกฎาคม 2551 และมีนาคม 2552 เพื่อก่อตั้ง The ASEAN Quality Assurance Network (AQAN) และพัฒนาแนวทางในการประกันคุณภาพการอุดมศึกษาในอาเซียน

ทั้งนี้บทบาทสำคัญของซีมีโอ ไรเฮด คือการเป็นศูนย์กลางและอำนวยความสะดวกให้มหาวิทยาลัยในภูมิภาคได้พบและแลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างกัน ปัจจุบันกำลังผลักดันการจัดทำระบบมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีเป้าหมายในการจัดทำกรอบคุณภาพการศึกษาด้านการอุดมศึกษาโดยการจับคู่มหาวิทยาลัยที่มีศักยภาพใกล้เคียงกันได้แลกเปลี่ยนความร่วมมือกัน ซึ่งอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทยสนใจเข้าร่วมโครงการดังกล่าวและวางแผนจัดการประชุมหน่วยงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสมาชิกซีมีโอ 10 ประเทศ เพื่อส่งเสริมให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นรูปธรรม

ในการนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการยินดีให้ความสนับสนุนในเรื่องการจัดทำมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าประเทศไทยได้จัดทำ TQF (Thai Qualifications Framework for Higher Education) ที่เน้นการเรียนการสอนใน 5 ด้าน (5 Domain of Learning) คือ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความรับผิดชอบ และทักษะด้านตัวเลขและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ของซีมีโอ (SEAMEO Regional Center for Archaeology and Fine Arts - SPAFA)

มีภารกิจหลักในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม จริยธรรมระหว่างประเทศสมาชิกซีมีโอ สร้างความตระหนัก ความสามารถด้านการอาชีพ และการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับกิจกรรมสำคัญที่ได้ดำเนินการในปีที่ผ่านมาคือ 1.International Symposium on Challenges in Heritage Tourism 2. International Conference on Cultural and Development: Channeling Real Change 3. Workshop on Youth, Culture & Development for ASEAN Countries 4. CollAsia 2010 International Course/Field Project on Conservation and Context : Collection and Their Heritage Site 5. Educational CD- Rom Game on Travels Across Southeast Asia. 6. Archaeological Excavation/Research at Ban Natong Prehistoric Site (Phrae, Thailand) 7. Museum Forum 8. Workshop on Protecting Cultural Heritage in Southeast Asia in Collaboration with the US State Department

นอกจากนี้ SEAMEO SPAFA ยังให้บริการให้คำปรึกษาแก่สมาชิกในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม รวมถึงการสร้างสิ่งก่อสร้างเพื่อเก็บรักษาศิลปวัตถุโบราณ อาทิ พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

การประชุมคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ครั้งที่ 1

ขนิษฐา ท้านิรัติศัย*

Thailand hosted the First Meeting of the ASEAN Socio-Cultural Community Council (ASCC) during 22-24 August 2009 at the Four Seasons Hotel, Bangkok. This was the first meeting of the socio-cultural community pillar following the entry into force of the ASEAN Charter on 15 December 2008. The aim of the meeting was to discuss priority areas and policies and set the future directions for the ASCC, including the deliverables to be recommended by the Council to the 15th ASEAN Summit. During the meeting, emphasis was given to promoting a better understanding among the peoples of ASEAN based on the common roots and heritage, developing a declaration on education, mechanisms to deal with the current financial crisis, the Chiang Mai Initiative on Multi-lateralization (CMIM) and public health. Last but not least, the meeting acknowledged the public relations strategy to promote the ASEAN Socio-Cultural Community via media.

ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 22-24 สิงหาคม 2552 ณ โรงแรม Four Seasons การประชุมครั้งนี้เป็นครั้งแรกของการประชุมเสาสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน หลังจากกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2551 จึงนับว่าเป็นการประชุมที่มีความสำคัญ เนื่องจากจะเป็นการกำหนดทิศทางของการขับเคลื่อนเสาสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน เนื้อหาการประชุมประกอบด้วย การประชุมเตรียมการระดับอธิบดีกรมอาเซียนและปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ระหว่างวันที่ 22-23 สิงหาคม และการประชุมระดับรัฐมนตรีในวันที่ 24 สิงหาคม ผู้ร่วมประชุมประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานทางด้านสังคมและจากกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยนายกษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศทำหน้าที่ประธานการประชุม

การประชุมคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ครั้งที่ 1 ประสบผลสำเร็จอย่างงดงาม เมื่อคณะมนตรีฯ ได้ตอบรับข้อเสนอของประเทศไทยในการกำหนดทิศทางในการยกเรื่องการศึกษาเป็นประเด็นผลักดันหลักในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมคู่ขนานเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ด้วยการจัดการหารืออย่างไม่เป็นทางการระหว่างผู้นำอาเซียนกับผู้แทนจาก 3 กลุ่ม คือ สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly) เยาวชนอาเซียน (ASEAN Youths) และภาคประชาคมสังคมอาเซียน (ASEAN Civil Society Organizations - CSOs) ในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15

* นักวิเทศสัมพันธ์ ชำนาญการพิเศษ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

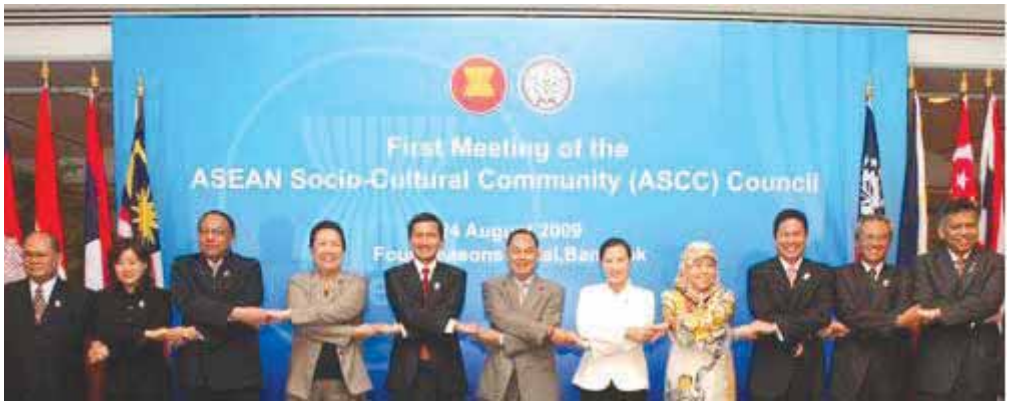

สาระสำคัญของผลการประชุมที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

● การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์และแนวทางในการขับเคลื่อนการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ที่ประชุมเห็นพ้องว่าถึงแม้ประเทศในภูมิภาคอาเซียนจะมีความหลากหลายทางด้านประเพณี เชื้อชาติ ศาสนา และภูมิประเทศ แต่ก็มีหลายสิ่งที่ล้วนแต่มีรากฐานความเป็นมาร่วมกัน เช่น ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต้องเผยแพร่และสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนอาเซียน เพื่อส่งเสริมความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและเพื่อเป็นรากฐานในการเสริมสร้างประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนให้มีความเข้มแข็งต่อไป โดยควรพิจารณาใช้สื่อประเภทต่างๆ รวมทั้งการจัดแสดงทางด้านวัฒนธรรมและการแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชนเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่เรื่องอาเซียนด้วย

● การผลักดันประเด็นด้านการศึกษาในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 15 ที่ประชุมมีความเห็นให้ยกระดับเอกสารที่ได้รับการเห็นชอบจากที่ประชุมให้เป็น outcome document ในลักษณะของปฏิญญาด้านการศึกษา รวมทั้งเห็นชอบที่จะเร่งรัดการจัดทำร่างขอบเขตอำนาจของการจัดตั้งคณะทำงานในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและเด็ก

● การรับมือกับผลกระทบจากวิกฤติการเงินและเศรษฐกิจ โดยจะเชื่อมโยงกับเรื่อง Chiang Mai Initiative Multilateralization (CMIM) และเรื่องสาธารณสุขด้วย

● การรับรองแนวทางในการปฏิบัติงาน (Rules of Procedure) ของคณะมนตรีของเสาสังคม ซึ่งที่ประชุมรับทราบเรื่องการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน รวมทั้งตกลงให้การประชุมคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนครั้งที่ 2 ต่อเนื่องกับการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 ในวันที่ 22 ตุลาคม 2522 ที่หัวหิน

ที่ประชุมระดับรัฐมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนสนับสนุนไทยผลักดันประเด็นด้านการศึกษาสู่เวทีการเจรจาในการประชุมสุดยอดอาเซียน

วันที่ 25 สิงหาคม 2552 นายกษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ประธานการประชุมคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ได้ร่วมหารือกับผู้นำระดับรัฐมนตรีที่ดูแลงานด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน และมีความเห็นร่วมกัน ดังนี้

- เห็นชอบการยกระดับข้อเสนอแนะด้านการศึกษาสู่การจัดทำร่างปฏิญญาชะอำ-หัวหินด้านการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการสร้างประชาคมอาเซียนแห่งการแบ่งปันและเอื้ออาทร
- รัฐมนตรีร่วมผนึกความคิดเสนอประเด็นที่ควรผลักดันในการเจรจาเวทีสุดยอดอาเซียน
- การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมในการเสริมสร้างอัตลักษณ์อาเซียนบนพื้นฐานแห่งความหลากหลายทางวัฒนธรรมของอาเซียน
- การจัดทำเนื้อหาด้านประวัติศาสตร์ของประเทศต่างๆ ในอาเซียน พร้อมทั้งให้มีการจัดแปลเป็นภาษาอังกฤษและภาษาต่างๆ ของอาเซียน
- การพัฒนาสื่อแขนงต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศ อินเตอร์เน็ต ฯลฯ เพื่อเชื่อมโยงประชาชนของประเทศต่างๆ ตลอดจนให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน
- การให้ความรู้เกี่ยวกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาร่วมกันในอาเซียน เช่น สภาพความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นต้น ตลอดจนปัญหาด้านสาธารณสุข เช่น ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009
- การส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมให้ความร่วมมือในการร่วมสร้างประชาคมอาเซียน
- การส่งเสริมความร่วมมือด้านศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียน ตลอดจนให้มีการแลกเปลี่ยนการเยือนของประชาชนในระดับต่างๆ ของอาเซียน รวมทั้งระดับรากหญ้า
- การส่งเสริมโครงการมีส่วนร่วมของเยาวชนได้แก่ การแลกเปลี่ยนนักเรียน การดำเนินโครงการร่วมกัน การแข่งขันกีฬาระหว่างกัน การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- การจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมให้อาเซียนมีความแข็งแกร่งและสามารถกำหนดแนวทางในภูมิภาคด้วยตนเอง
- การศึกษาแนวทางการจัดตั้งประชาคมอาเซียนจากบทเรียนของการจัดตั้งประชาคมยุโรป

เนื้อหาร่างปฏิญญาชะอำ - หัวหินด้านการศึกษา

1. บทบาทการศึกษาต่อเสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคง

1. การส่งเสริมความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของกฎบัตรอาเซียน โดยให้บรรจุความรู้เรื่องอาเซียนในหลักสูตรโรงเรียน และให้มีการเผยแพร่ความรู้เรื่องกฎบัตรอาเซียนด้วยการแปลเป็นภาษาประจำชาติของประเทศต่างๆ ในอาเซียนด้วย

2. ให้ความสำคัญต่อหลักการประชาธิปไตย และการเคารพต่อหลักการสิทธิมนุษยชนและคุณค่าของสันติภาพ โดยให้บรรจุเนื้อหาดังกล่าวไว้ในหลักสูตรโรงเรียน

3. ส่งเสริมให้ครูมีความเข้าใจอันดี และตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมและจารีตประเพณีที่แตกต่างตลอดจนความศรัทธาของศาสนาต่างๆ ในภูมิภาค ด้วยการจัดการฝึกอบรมและจัดโครงการแลกเปลี่ยนครู รวมทั้งการจัดทำฐานข้อมูล online เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

4. จัดการประชุมผู้นำโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนในภูมิภาค ด้วยการเสริมสร้างศักยภาพผู้นำโรงเรียนและจัดทำเครือข่ายระหว่างกัน

2. บทบาทการศึกษาในเสาหลักด้านเศรษฐกิจ

1. พัฒนาการจัดทำแผนบูรณาการเพื่อจัดทำกรอบการพัฒนาทักษะในอาเซียนด้วยการจัดทำ ASEAN benchmarking และระบบการเทียบโอนหน่วยกิต โดยให้ความสำคัญกับสถาบันการฝึกอบรมด้านอาชีวศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพในภูมิภาค

2. การส่งเสริมให้มีการถ่ายโอนนักเรียนด้วยการจัดทำระบบแสดงข้อมูลด้านการศึกษาที่กำลังเปิดสอนในกลุ่มประเทศอาเซียน

3. การสนับสนุนการถ่ายโอนแรงงานที่มีความชำนาญการในภูมิภาคอาเซียนด้วยการส่งเสริมให้มีการร่วมปฏิบัติงานหรือฝึกอบรมในภาคอุตสาหกรรมและหน่วยงานต่างๆ พร้อมทั้งการจัดตั้งเครือข่ายสารสนเทศอาเซียนด้านทรัพยากรมนุษย์

4. การพัฒนามาตรฐานอาชีพที่เน้นศักยภาพในอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพในระดับภูมิภาคและระดับโลกพร้อมทั้งสามารถสนองตอบความต้องการของภาคอุตสาหกรรม

3. บทบาทการศึกษาในเสาหลักด้านสังคมวัฒนธรรม

1. สนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในชุมชนชนบทด้วยการจัดโครงการชุมชนอาเซียนสำหรับเยาวชนอาสาสมัครเพื่อสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ในชนบทและชนพื้นเมืองในประเทศสมาชิก

2. สนับสนุนหลักสูตรระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมอาเซียนในมหาวิทยาลัย

3. สนับสนุนภาษาอาเซียนให้เป็นวิชาเลือกในการเรียนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน

4. ส่งเสริมโครงการระดับภูมิภาคโดยมุ่งส่งเสริมการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียนในหมู่เยาวชน เช่น โครงการ ASEAN Schools Tour โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนมัธยมอาเซียน โครงการวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนอาเซียน โครงการประชุมสุดยอดผู้นำเยาวชนอาเซียน โครงการการศึกษาเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน และการประกวดสุนทรพจน์อาเซียน

5. จัดการประชุมด้านการวิจัยทางการศึกษาในอาเซียนด้วยการส่งเสริมการทำวิจัยร่วมกันและการพัฒนาด้านการวิจัยและการพัฒนาในภูมิภาค เพื่อให้เป็นเวทีสำหรับนักวิจัยในอาเซียนในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ในภูมิภาค

6. ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมและประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในอาเซียน ด้วยการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ในหลักสูตรของโรงเรียน และให้มีการมอบรางวัลโครงการโรงเรียนสีเขียวในอาเซียน

7. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อสนับสนุนโครงการการศึกษาเพื่อปวงชน

8. จัดทำเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับอาเซียนร่วมกัน สำหรับใช้ในโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงสำหรับการฝึกอบรมและการสอนของครู

9. จัดงานฉลองวันอาเซียน (วันที่ 8 สิงหาคม) ในช่วงเดือนสิงหาคม ด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การร้องเพลงอาเซียน การจัดการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับประวัติและวัฒนธรรมอาเซียนจัดงานฉลองวันอาเซียน การแสดงตราสัญลักษณ์อาเซียน การจัดค่ายเยาวชนอาเซียน การจัดเทศกาลอาเซียน และการจัดวันเด็กอาเซียน

ที่ประชุมยังได้เสนอแนะให้ประเทศสมาชิกร่วมแบ่งปันทรัพยากรและจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาการศึกษาในภูมิภาคเพื่อเป็นหลักประกันเกี่ยวกับงบประมาณดำเนินการในการเริ่มต้นโครงการต่างๆ ข้างต้นด้วย ✍

การประชุมคณะกรรมการบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ครั้งที่ 25

วรมน เนาวโรจน์*

From 28 to 29 July 2009, the Deputy Permanent Secretary for Education, Mrs. Sivika Mektavatchaikul, attended the 25th ASEAN University Network (AUN) Board of Trustees Meeting at the Sunway Hotel, Cambodia. Discussions focused on the AUN Charter, which will be signed by education ministers responsible for higher education during the 5th ASED in the Philippines in January 2010. The meeting welcomed new members, Royal University of Law and Economics from Cambodia. The Board considered the implementation of initiatives under the 5-year strategic plan, formulated by the AUN Secretariat. Key areas under the plan include the establishment of a database, enhancing training capacities and research cooperation. The 26th AUN Board of Trustees Meeting will coincide with the 3rd ACCESS Dialogue Event in Indonesia in July, 2010.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล) เดินทางไปเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ครั้งที่ 25 (25th AUN Board of Trustees Meeting) ในฐานะประธานของที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียน (SOM-ED) เมื่อวันที่ 28 - 29 กรกฎาคม 2552 ณ Sunway Hotel ราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งมีสาระการประชุมดังนี้

1. H.E. Pit Chamnan ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เยาวชนและกีฬา ราชอาณาจักรกัมพูชา เป็นประธานในพิธีเปิด โดยได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวว่า การประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network - AUN) ถือเป็นการดำเนินกิจกรรมที่สำคัญของเครือข่ายฯ และสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคเพื่อการแบ่งปันองค์ความรู้และสร้างความเข้าใจทางวัฒนธรรมผ่านการขยายการเรียนรู้และการวิจัย การเคลื่อนย้ายของนักวิชาการ และทรัพยากรอื่นๆ เพื่อพัฒนาไปยังสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่มิได้อยู่ในเครือข่ายด้วย

2. ดร.สุเมธ แย้มนุ่น เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในฐานะประธานคณะกรรมการบริหารฯ ได้กล่าวเปิดการประชุม โดยได้กล่าวถึงสปิริตของความร่วมมือและเน้นย้ำบทบาทของเครือข่ายฯ ในการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียนไปยังประชาชนในภูมิภาคด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความเข้าใจในกลุ่มเยาวชน พร้อมทั้งให้มีส่วนช่วยในกระบวนการสร้างความเป็นประชาคมอย่างยั่งยืนผ่านการศึกษาตลอดชีวิต และสร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถ นอกจากนี้ ดร.สุเมธได้สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยสมาชิกของเครือข่ายฯ แสวงหาความเป็นไปได้ในการยกระดับการดำเนินงานกับประเทศภาคีคู่เจรจาและหน่วยงานที่พร้อมให้การสนับสนุนจากภายนอกภูมิภาคเพื่อทำให้เกิดการรวมตัวกันของอาเซียน ซึ่งความรับผิดชอบที่สำคัญของเครือข่ายฯ คือการจัดให้มีการศึกษาที่ดีสำหรับเยาวชนและเตรียมเยาวชนเหล่านั้นให้พร้อมรับความท้าทายใหม่ของภูมิภาคและของโลก

* นักวิเทศสัมพันธ์ ชำนาญการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

3. สำนักเลขาธิการ AUN รายงานที่ประชุมทราบเรื่องการปรับเปลี่ยนผู้แทนจากสำนักเลขาธิการอาเซียนในคณะกรรมการบริหารฯ การแต่งตั้งรองผู้อำนวยการบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรใหม่ในสำนักงานฯ และการจัดพิมพ์จดหมายข่าวและประชาสัมพันธ์ ฉบับที่ 10 ประจำวันที่ 1 มิถุนายน 2552

4. Dr. Soeung Rathchavy รองเลขาธิการอาเซียนด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ได้รายงานที่ประชุมทราบเกี่ยวกับสาระสำคัญของการประชุมในกรอบอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ AUN ได้แก่ ผลการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียน ครั้งที่ 3

5. ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

5.1 กฎบัตรเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN Charter) ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 4 แล้ว โดยสำนักเลขาธิการ AUN จะเสนอกฎบัตรฯ ผ่านกระบวนการของอาเซียนก่อนจะมีการลงนามโดยรัฐมนตรีที่รับผิดชอบการอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนในช่วงการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 5 ในเดือนมกราคม ณ ประเทศฟิลิปปินส์

5.2 การเปิดรับสมาชิกใหม่ของเครือข่ายฯ โดยมีมหาวิทยาลัยจำนวน 9 แห่ง จากประเทศกัมพูชา มาเลเซียและไทยสมัครเข้าเป็นสมาชิกเพิ่ม ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบให้ Royal University of Law and Economics ของกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิกใหม่ของเครือข่ายฯ และขยายระยะเวลาการรับสมัครสำหรับประเทศสิงคโปร์ พม่า อินโดนีเซีย และเวียดนาม นอกจากนี้ยังเห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การเปิดรับสมาชิกเพื่อให้เป็นไปตามกฎบัตร AUN ฉบับใหม่ด้วย

5.3 ที่ประชุมได้เห็นชอบแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี ของสำนักเลขาธิการ AUN และให้มีการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ฐานข้อมูล การสร้างขีดความสามารถด้วยการฝึกอบรม และความร่วมมือด้านงานวิจัย

5.4 ที่ประชุมเห็นชอบโครงการนำร่องระบบถ่ายโอนหน่วยกิตในอาเซียน โดยเสนอให้สำนักเลขาธิการ AUN หาแหล่งทุนสนับสนุนจากภายนอก รวมทั้งกองทุนความร่วมมือของประเทศคู่เจรจาในการดำเนินโครงการ AUN Student Exchange Programme เพื่อนำไปสู่โครงการนำร่องระบบถ่ายโอนหน่วยกิตในอาเซียน

ในการนี้ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการในฐานะประธานของที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียน (SOM-ED) แจ้งที่ประชุมทราบว่าประเทศไทยมีแนวคิดที่จะเสนอให้มีการจัดตั้ง ASEAN Education Fund ในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะเสนอขอรับการสนับสนุนจากกองทุนข้างต้น

5.5 ที่ประชุมเห็นชอบข้อเสนอเรื่องเครือข่ายการศึกษาสิทธิมนุษยชนเพื่อส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในภูมิภาค เสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างผู้เชี่ยวชาญและนักการศึกษาด้านการศึกษาเรื่องสิทธิมนุษยชนในมหาวิทยาลัยเครือข่ายฯ โดยสำนักเลขาธิการอาเซียนเสนอให้สำนักเลขาธิการ AUN หารือและดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนอาเซียน

6. ที่ประชุมได้รับทราบความก้าวหน้าของการดำเนินการ/กิจกรรมของ AUN ทั้งที่ดำเนินการในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่ภาคีอื่นๆ เช่น อาเซียน-จีน, อาเซียน-สหภาพยุโรป, อาเซียน-เกาหลี เช่น ASEAN Studies Programme, AUN Educational Forum and Young Speakers Contest, ASEAN Youth Cultural Forum, AUN Student Exchange Programme, ASEAN+3 Higher Education Policy Dialogue 2009 เป็นต้น

7. ที่ประชุมเห็นชอบให้จัดการประชุมคณะกรรมการบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ครั้งที่ 26 คู่ขนานกับการประชุม 3rd ACCESS Dialogue Event ณ ประเทศอินโดนีเซีย ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2553 นอกจากนี้ที่ประชุมเห็นชอบให้จัดการประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยเครือข่าย AUN ครั้งที่ 2 คู่ขนานกับการประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยอาเซียน-จีน ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 29 - 31 มีนาคม 2553 ณ ประเทศมาเลเซีย

ในโอกาสนี้ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้เข้าพบ Mdm. Tan THEANY เลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติของกัมพูชา เพื่อหารือความร่วมมือระหว่างกัน รวมทั้งการขยายขอบข่ายความร่วมมือผ่านอาเซียนด้วย

การประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก ครั้งที่ 182

ดุริยา อมตวิวัฒน์*
รัชนินท์ พงศ์อุดม**

การประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก ครั้งที่ 182 มีขึ้นระหว่างวันที่ 7 - 23 กันยายน 2552 ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส โดยมีนางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนของกระทรวงศึกษาธิการเข้าร่วมการประชุม

การประชุมครั้งนี้นับเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่ประเทศไทยจะสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก ซึ่งเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2548 จนถึงเดือนตุลาคม 2552 รวมระยะเวลา 4 ปี ซึ่งนอกจากจะมีวาระการประชุมที่สำคัญต่างๆ แล้ว ยังมีวาระการเลือกตั้งผู้อำนวยการใหญ่ของยูเนสโกคนใหม่ด้วย

The 182nd Session of the UNESCO's Executive Board took place at UNESCO Headquarters in Paris form 7 to 23 September 2009. An important aspect of the meeting was the consideration of candidates nominated for the post of Director General of UNESCO, to take over from the outgoing Mr. Koichiro Matsuura. Eight of the UNESCO Member States including : Lithuania, Algeria, Egypt, Tanzania, Russia, Ecuador, Austria and Benin, submitted nominations to the Board. Each candidate presented their vision for the Organization and responded to questions from Board members. Following five rounds of voting by secret ballot, Ms. Irina Gueorguieva Bokova from Bulgaria was finally elected as the candidate the Board would recommend to the 35th Session of the General Conference. Her appointment at the General Conference would make her the first woman and first Eastern European to serve as Chair of UNESCO.

สาระสำคัญของการประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก ครั้งที่ 182

ภาพรวมการดำเนินกิจกรรมทั้ง 5 สาขาของยูเนสโก

❖ **การดำเนินโครงการสาขาการศึกษา** ที่ผ่านมามีการจัดการประชุมระดับนานาชาติเพื่อรายงานความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ เช่น การศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All - EFA) การส่งเสริมโครงการทศวรรษการรู้หนังสือแห่งสหประชาชาติ (the United Nations Literacy Decade - UNLD) และโครงการทศวรรษการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Decade of Education for Sustainable Development - DESD) การดำเนินโครงการหลักสาขาการศึกษานั้นยังคงดำเนินต่อไปแม้ว่าจะมีวิกฤตทางการเงินและเศรษฐกิจก็ตาม นอกจากนี้ ยังมีการรายงานการดำเนินโครงการด้านศึกษาอื่นๆ ทั้งในระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา และอาชีวศึกษา การให้การศึกษาเรื่อง HIV/AIDS และความเสมอภาคทางเพศชาย - หญิง

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
** นักวิเทศสัมพันธ์ ปฏิบัติการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

❖ **การดำเนินโครงการสาขาวิทยาศาสตร์** เน้นความก้าวหน้าเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรแหล่งน้ำในประเทศโลกที่ 3 ซึ่งมีความพยายามที่จะศึกษาผลกระทบจากปัญหาโลกร้อนอันมีผลให้แม่น้ำลำธารตื้นเขินและแห้งเหือด และปัญหาต่อเนื่องจากการขาดแคลนอาหาร นอกจากนี้ ยังมีการรายงานความก้าวหน้าในโครงการอื่นๆที่สำคัญ เช่น การรักษาระบบนิเวศวิทยามหาสมุทรและแนวปะการัง ความหลากหลายทางชีววิทยา การป้องกันพิบัติภัย เช่น สึนามิ แผ่นดินไหว แผ่นดินถล่ม เป็นต้น และการพัฒนาด้านพลังงาน

❖ **การดำเนินโครงการสาขาสังคมศาสตร์** เน้นเรื่องความพยายามที่จะแก้ปัญหาสังคมที่เป็นผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางการเงินและเศรษฐกิจ โดยโครงการการจัดการการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (the Intergovernmental Council of the Management of Social Transformations Programme - MOST) ยังเป็นโครงการที่ได้รับความสำคัญในลำดับสูง เพื่อค้นหาข้อมูลให้เกิดความเข้าใจสภาวะแวดล้อมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ และการวิจัยเชิงนโยบายเพื่อเชื่อมโยงกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมถึงประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชนด้วย นอกจากนี้ยังมีการดำเนินโครงการอื่นๆ เช่น การศึกษาเรื่องการย้ายถิ่นฐาน การต่อต้านการใช้สารกระตุ้นในการกีฬา ความเสมอภาคทางเพศหญิง-ชาย และการสอนปรัชญาในโรงเรียน เป็นต้น

❖ **การดำเนินโครงการสาขาวัฒนธรรม** ยูเนสโกส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการเสวนาระหว่างวัฒนธรรมในระดับประเทศ โดยให้วัฒนธรรมเป็นเสาหลักหนึ่งแห่งการพัฒนาและเป็นปัจจัยสอดคล้องด้านสังคม นอกจากนี้ ยังมีการรายงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลก การขึ้นทะเบียนแหล่งมรดกโลกและแหล่งมรดกโลกที่กำลังตกอยู่ในภาวะอันตราย (World Heritage List in Danger) การดำเนินการตามอนุสัญญาต่างๆ การเชื่อมโยงความหลากหลายทางวัฒนธรรมไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และการรายงานกิจกรรมเกี่ยวกับประเด็นด้านภาษา เช่น ภาษาและพหุภาษา (Languages and multilingualism) และภาษาที่กำลังจะสูญหาย รวมทั้งการจัดกิจกรรมเฉลิมฉลองในวาระต่างๆ

❖ **การดำเนินโครงการสาขาการสื่อสารมวลชน** ยูเนสโกมีความพยายามที่สร้างสังคมแห่งความรู้ โดยให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลและความรู้ต่างๆ อย่างมีอิสระ โดยยูเนสโกได้เน้นการดำเนินการทั้งด้านนโยบายและกิจกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพ จะเห็นได้จากการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น World Press Freedom Day (3 พฤษภาคม) เพื่อส่งเสริมให้เกิดเสรีภาพแห่งการแสดงออกและเข้าถึงข้อมูล นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมความปลอดภัยของนักข่าวในการต่อต้านความรุนแรงที่เกิดกับอาชีพสื่อมวลชน อันเนื่องจากเสรีภาพในการนำเสนอข้อมูล รวมถึงการพัฒนาอาชีพสื่อมวลชนให้มีมาตรฐานและมีจริยธรรมด้วย

การเลือกตั้งผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโก

การประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก ครั้งที่ 182 มีวาระการเลือกตั้งตำแหน่งผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโก ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งยูเนสโกผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกจะได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมสมัยสามัญยูเนสโกให้ดำรงตำแหน่งตามวาระเป็นเวลา 4 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งซ้ำอีก 1 วาระก็ได้ ซึ่งผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกจะทำหน้าที่เป็นหัวหน้าด้านบริหารขององค์การยูเนสโก

ในการนี้ ประธานคณะกรรมการบริหารของยูเนสโกได้เชิญชวนให้รัฐสมาชิกเสนอชื่อผู้สมัครตำแหน่งผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโก และในระหว่างการประชุมคณะกรรมการบริหาร ผู้สมัครทุกคนจะต้องแสดงวิสัยทัศน์ในการบริหารงานในองค์การยูเนสโกและเปิดโอกาสให้กรรมการบริหารได้ทำการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้สมัครแต่ละคนจะนำเสนอวิสัยทัศน์เป็นเวลา 20 นาที และตอบคำถาม 30 นาที โดยจะมีทั้งหมด 6 คำถามจากคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก

การเลือกตั้งในครั้งนี้ มีผู้สมัคร 9 คนจากประเทศต่างๆ คือ ลิทัวเนีย แอลจีเรีย บัลแกเรีย อียิปต์ แทนซาเนีย รัสเซีย เอกวาดอร์ ออสเตรีย และเบนิน การสัมภาษณ์ผู้สมัครมีขึ้นในวันที่ 15 - 16 กันยายน 2552 ตั้งแต่เวลา 9.30 - 14.30 น. และมีการลงคะแนนเสียงทั้งหมด 5 รอบ (วันที่ 17 - 19, 21 และ 23 กันยายน 2552) เวลา 18.30 - 19.30 น. ผู้ได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการจาก 58 ประเทศ คือ Ms. Irina Gueorguieva Bokova ผู้สมัครจากบัลแกเรีย ซึ่งก็ได้มีการรับรองผลการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกแล้วในการประชุม General Conference ครั้งที่ 35 เมื่อเดือนตุลาคม 2552

การสัมมนาของสถานศึกษาเครือข่าย โครงการ ASPnet

*ดุริยา อมตวิวัฒน์**
*สิริภัคค์ ธรรมบุศย์***

บทนำ

การสัมมนาของสถานศึกษาเครือข่ายโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติของยูเนสโก (ASPnet : UNESCO Associated Schools Project) จัดขึ้นสืบเนื่องมาจากการดำเนินงานของโครงการ ASPnet ในประเทศไทย ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปีพ.ศ. 2501 ซึ่งในขณะนั้นได้มีสถานศึกษาได้แก่วิทยาลัยครูสองแห่งแรกที่เข้าร่วมโครงการ คือ วิทยาลัยครูสวนสุนันทาและวิทยาลัยครูอุบลราชธานี ต่อมามีการดำเนินงานขยายโครงการไปสู่โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด จนกระทั่งปัจจุบันมีสถานศึกษาต่างๆ เข้าร่วมเป็นสมาชิกถึง 150 แห่ง

โครงการเครือข่าย ASPnet ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งภายใต้งานสาขาการศึกษาซึ่งเป็นงานหลักขององค์การยูเนสโก โดยมีเครือข่ายการทำงานเชื่อมโยงกับสาขาอื่นๆ เช่น สาขาวิทยาศาสตร์ สาขาวัฒนธรรม สาขาสังคมศาสตร์ และสาขาสื่อสารมวลชน โดยสถานศึกษาต่างๆ ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกจะนำแนวคิดของยูเนสโกเกี่ยวกับเรื่องที่ปรากฏในสาขางานต่างๆ มาประยุกต์และปรับใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอน ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร

นอกจากนี้ โครงการ ASPnet ยังมีการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ อาทิ การร่วมมือกับศูนย์ความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (Centre for International Understanding : CIU) ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2513 และมีการดำเนินงานร่วมมือกันมากับโครงการ ASPnet เป็นอย่างดีจนถึงปัจจุบัน

On 9 September 2009, school administrators, teachers and representatives from government agencies and private sector attended the UNESCO Associated Schools Project (ASPnet) Seminar at the Prince Palace Hotel., Bangkok. The Seminar was organized to revive links between participating schools and members of Thailand's Centre for International Understanding (CIU), whose work both supports and complements that of the ASP Network. It provided opportunities to review the activities of both ASPnet and CIU and to develop collaborative projects for the future. Thailand joined the ASPnet Project in 1958. The Network works towards two very important goals. The first is to strengthen the relationship between schools, students and teachers, nationally and internationally, as a means to facilitate educational development. The second is to encourage children and young people to learn how to live together in peace and harmony and to encourage on-going dialogue and cooperation between them.

รายละเอียดการสัมมนา

การสัมมนาในครั้งนี้จัดขึ้นในวันที่ 9 กันยายน 2552 ณ โรงแรมปริ้นซ์ พาเลซ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวทางในการดำเนินการโครงการสถานศึกษาภายใต้โครงการ ASPnet และคณะกรรมการของศูนย์ความเข้าใจอันดีระหว่างชาติประเทศแก่ผู้เข้าร่วมการสัมมนา รวมทั้งเพื่อติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ ASPnet ของสถานศึกษาที่เป็นสมาชิกโครงการ การสัมมนาครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมสัมมนาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู - อาจารย์ ผู้รับผิดชอบโครงการ ASPnet ทั่วประเทศรวมประมาณ 150 คน

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
** นักวิเทศสัมพันธ์ ชำนาญการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ใน**พิธีเปิดการสัมมนา**ได้เรียนเชิญ ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้กล่าวเปิด ทั้งนี้ ประธานได้กล่าวแสดงความชื่นชมสถานศึกษาที่เป็นสมาชิกเครือข่าย ซึ่งได้ร่วมมือกันพัฒนาโครงการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนเครือข่าย ASPnet ควรรวมพลังและตั้งเป้าหมายในการพัฒนาโครงการร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อมุ่งผลในการยกระดับมาตรฐานโครงการให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ซึ่งโรงเรียนแต่ละแห่งได้สั่งสมมาเพื่อใช้ในการพัฒนาโครงการให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น นอกจากนี้ ขอให้โรงเรียนในโครงการ ASPnet พยายามขยายเครือข่ายและขอบเขตความร่วมมือให้กว้างขวางและเข้มแข็งยิ่งขึ้น เพราะการทำงานในลักษณะเครือข่ายนั้นถือได้ว่าเป็นพลังในการทำงานที่สำคัญอย่างหนึ่ง และย่อมจะส่งผลให้การดำเนินการโครงการ ASPnet ของไทยสามารถขยายเครือข่ายกว้างขวางออกไปจนมีชื่อเสียงไปทั่วโลก และเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ การดำเนินการโครงการ ASPnet มีประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะในการส่งเสริมความเข้าใจอันดี สิทธิมนุษยชน การศึกษาและวัฒนธรรม แต่การจะให้เกิดผลทางปฏิบัติได้จำเป็นต้องอาศัยเด็กและเยาวชนเข้ามามีบทบาทในการรับรู้และนำไปปฏิบัติ โดยโครงการ ASPnet จะเป็นจุดเชื่อมในการนำนโยบายที่ผู้บริหารได้ริเริ่มขึ้นมาให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ส่วนเด็กและเยาวชนจะมีบทบาทสำคัญในฐานะที่จะเป็นผู้สืบทอดและเผยแพร่ความรู้ต่างๆ ให้กว้างขวางมากขึ้นต่อไป

หลังจากนั้นก็มีการอภิปราย โดยแบ่งออกเป็นภาคเช้าและภาคบ่าย **ในภาคเช้า**เป็นการอภิปรายเพื่อให้ข้อมูล โดยได้เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อดำเนินการร่วมอภิปรายภายใต้หัวข้อ **“ความเคลื่อนไหวของโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติของยูเนสโก (ASPnet) และศูนย์ความเข้าใจอันดีระหว่างชาติประเทศไทย (CIU)”** ประกอบด้วย นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ นางประหยัด ศรีบุญชู กรรมการที่ปรึกษาศูนย์ CIU และดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ โดยมีนางสาวพรทิพย์ กาญจนนิยต ผู้อำนวยการมูลนิธิการศึกษาไทย - อเมริกัน (ฟุลไบร์ท) เป็นผู้ดำเนินรายการ ส่วน**การอภิปรายในภาคบ่าย** เป็นการอภิปรายในหัวข้อ **“การนำเสนอรูปแบบนวัตกรรมในการบูรณาการหลักการยูเนสโกในการเรียนการสอน ภายใต้กรอบโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติของยูเนสโก (ASPnet) และศูนย์ความเข้าใจอันดีระหว่างชาติประเทศไทย (CIU)”** ประกอบด้วย ดร.วไล ณ ป้อมเพชร อนุกรรมการที่ปรึกษาโครงการโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้อง นางศิริพร นวลยง โรงเรียนปากเกร็ด (ด้านสิทธิมนุษยชน) นางสุชาดา บัวตูม โรงเรียนหนองฉางวิทยา (ด้านสิ่งแวดล้อม) นางภิชาณี คงเจริญ โรงเรียนอุดมดรุณี (ด้านวัฒนธรรม/มรดกโลก) นางสาวคะนึงนิจ กาญจนบุษย์ โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง (ด้านสันติภาพ) และนางจรูญรัตน์ สุวรรณภูสิทธิ์ ที่ปรึกษาโครงการภาคภาษาอังกฤษ โรงเรียนโยธินบูรณะ เป็นผู้ดำเนินรายการ

ใน**พิธีปิดการสัมมนาโครงการ**นั้น ได้เรียนเชิญนางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานปิดการประชุม พร้อมมอบโล่เกียรติคุณให้กับนางประหยัด ศรีบุญชู ในวาระการอำลาจากตำแหน่งผู้ประสานงานระดับชาติโครงการ ASPnet

นางศรีวิการ์ กล่าวว่า ได้รับทราบการดำเนินโครงการ ASPnet มาโดยตลอดซึ่งทำประโยชน์ให้กับประเทศไทยอย่างมาก มีกิจกรรมเด่นๆ ที่ไม่ใช่เฉพาะโรงเรียนในประเทศแต่ยังสร้างเครือข่ายในประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะเครือข่ายที่ทำงานด้วยใจและศรัทธา มีปัญญาที่จะคิดทำประโยชน์งานจึงจะสัมฤทธิ์ผล อยากเห็นเครือข่ายที่เข้มแข็งอยู่แล้วมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น มีศูนย์กลางที่เข้มแข็งแล้วก็ต้องกระจายไปยังส่วนต่างๆ ในประเทศ ให้โรงเรียนที่เข้มแข็งสามารถเข้าไปช่วยเหลือโรงเรียนที่ยังมีปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหางบประมาณ บุคลากร รวมถึงความเข้าใจ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสนับสนุนการทำงาน ผู้ที่ศรัทธาต้องเป็นศูนย์กลางในการกระตุ้นให้เกิดเครือข่ายในองค์กร สอนเยาวชนให้มีจิตสำนึกและนิสัยที่ดีงามในการหล่อหลอมให้เกิดความรู้สึกร่วมกันในเรื่องต่างๆ ได้เป็นอย่างดี รวมถึงสร้างความเข้มแข็งในโรงเรียนเอกชน โรงเรียนอาชีวะ รวมถึงโรงเรียนกทม. สร้างเครือข่ายที่เป็นธรรมชาติตามกลุ่มจังหวัด มีการประสานการทำงานกันอย่างต่อเนื่องรวมถึงเรื่องสื่อการเรียนการสอนที่จะต้องคิดค้นจัดทำสื่อเผยแพร่ไม่ใช่เฉพาะ ASPnet แต่โรงเรียนทั่วประเทศสามารถใช้ได้และสามารถพัฒนาให้ผลงานของโรงเรียนโดดเด่นในเวทียูเนสโกและเป็นที่ยอมรับอย่างแท้จริง ✍

การสัมมนาความสัมพันธ์ไทย - ยูเนสโก : ก้าวอย่างมั่นคงสู่ทศวรรษที่ 7

ยุวดี ภูริโกไคย*

เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2552 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ได้จัดการสัมมนาเรื่อง **ความสัมพันธ์ไทย - ยูเนสโก : ก้าวอย่างมั่นคงสู่ทศวรรษที่ 7** ขึ้นที่โรงแรมรอยัล ริเวอร์ กรุงเทพฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้มีความรู้ความเข้าใจ ได้รับทราบกลไกและกิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินความร่วมมือของประเทศไทยกับองค์การยูเนสโกตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งได้รับทราบมุมมองและแนวคิดจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับยูเนสโก ที่จะมาชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อน จุดแข็ง และแนวทางที่ประเทศไทยควรปฏิบัติในการร่วมมือกับยูเนสโกต่อไปในอนาคต

ในการสัมมนาครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมสัมมนาซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับยูเนสโกในสาขาต่างๆ ครู อาจารย์ และบุคคลทั่วไปรวม 100 คน โดยได้รับเกียรติจากนางศรีวิการ เมฆธวัชชัยกุล รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฝ่ายต่างประเทศ) เป็นประธานในพิธีเปิด การสัมมนาแบ่งออกเป็น 3 ส่วนได้แก่ การบรรยายเรื่องไทย - ยูเนสโก หุ้นส่วนความร่วมมือสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดย นายภูวดล วีรเวชพิสัย เลขานุการกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ การอภิปรายเรื่อง ยูเนสโก: มองอดีต สร้างปัจจุบัน ก้าวมั่นสู่อนาคต โดย ดร. วิชัย ตันศิริ ศาสตราจารย์คุณหญิงแม้นมาส เชาวลิต และนางศรีน้อย โพวาทอง โดยมี ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ เป็นผู้ดำเนินรายการ การอภิปรายเรื่อง ความสัมพันธ์

On 28 September 2009, the Bureau of International Cooperation, as Secretariat of the Thai National Commission for UNESCO held a seminar on the topic, "Thailand-UNESCO Relations: Steps Towards the 7th Decade" at the Royal River Hotel, Bangkok. Thailand has been a member of UNESCO since 1949. The Thai National Commission for UNESCO was set up the following year to serve as the national coordinating body for activities related to the five fields of UNESCO competence, namely: education, science, culture, social sciences, and mass communication. As we enter the seventh decade of cooperation, the Seminar provided an opportunity to review progress and consider future directions and possible collaboration linked to the Thai government's plans to build a creative economy. Participants also considered Thailand's role with regard other countries, particularly the developing countries of Africa. Another important topic was the promotion of rights and freedoms.

* หัวหน้ากลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์ต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่า

ไทย - ยูเนสโก: ก้าวอย่างมั่นคงสู่ทศวรรษที่ 7 โดยศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.มนตรี จุฬาวัฒนฑล ดร.พรทิพย์ เย็นจะบก และนางสาวดุริยา อมตวิวัฒน์ โดยมีนางศิริบูรณ์ ณัฐพันธ์ เป็นผู้ดำเนินรายการ วิทยากรได้ถ่ายทอดความรู้และแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของไทยด้านความร่วมมือกับยูเนสโกในแง่มุมต่างๆ สรุปได้ ดังนี้

❍ การบรรยายเรื่อง ไทย - ยูเนสโก หุ้นส่วนความร่วมมือสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

เศรษฐกิจสร้างสรรค์ คือแนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ การศึกษา การสร้างสรรค์งาน และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม การสั่งสมความรู้ของสังคมและเทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ กระทรวงศึกษาธิการอาจนำแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจสร้างสรรค์นี้มาใช้ในการร่วมมือกับต่างประเทศในกรอบพหุภาคีได้ ซึ่งการสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างไทยกับองค์การระหว่างประเทศอย่างเช่น ยูเนสโก จำเป็นต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการที่หน่วยงานจะสามารถเข้าไปมีบทบาทในองค์การระหว่างประเทศได้ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับผลงานที่เคยสะสมมาเป็นที่ยอมรับ ส่วนการผลักดันนโยบายด้านต่างประเทศของไทยให้บรรลุเป้าหมายทุกหน่วยงานจะต้องมีส่วนร่วมโดยเน้นการทำงานเชิงบูรณาการและยึดผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก

❍ การอภิปรายเรื่อง ยูเนสโก : มองอดีตสร้างปัจจุบัน ก้าวมั่นสู่อนาคต

ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกของยูเนสโก เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2492 หลังจากนั้นคณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติขึ้น โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน และมอบหมายให้สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติฯ สิ่งที่ไทยได้จากการเป็นสมาชิกของยูเนสโกคือ งบประมาณในการดำเนินโครงการต่างๆ ความช่วยเหลือทางเทคนิคและหลักความรู้ทางวิชาการ รวมทั้งข้อริเริ่มของประเทศสมาชิก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นกำไรในการนำมาพัฒนาการดำเนินงานของประเทศไทย

ปัจจุบัน ยูเนสโกได้เปลี่ยนกลุ่มประเทศเป้าหมายใหม่ในการให้ความช่วยเหลือโดยมุ่งไปให้ความสำคัญกับกลุ่มประเทศด้อยพัฒนาและประเทศแถบแอฟริกา อีกทั้งต่างประเทศได้มองว่าประเทศไทยมีศักยภาพพอที่จะไม่เป็นฝ่ายรับความช่วยเหลืออีกต่อไป และควรจะต้องเป็นฝ่ายให้มากขึ้นด้วย ดังนั้นเราจึงต้องสร้างความเข้มแข็งให้แก่ตัวเราให้ได้รับการยอมรับในเวทีนานาชาติอย่างสง่างามและพร้อมที่จะเป็นผู้ให้ รวมทั้งต้องสร้างบุคลากรส่วนหนึ่งให้มีความเป็นมืออาชีพ สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมให้การชี้แนะในระดับนโยบาย ให้ข้อเสนอแนะและเสนอความคิดเห็นรวมทั้งสามารถเจรจาต่อรองและโต้แย้งได้ในเวทีนานาชาติ

❍ การอภิปรายเรื่อง ความสัมพันธ์ไทย - ยูเนสโก: ก้าวอย่างมั่นคงสู่ทศวรรษที่ 7

องค์การยูเนสโกเป็นองค์การชำนัญพิเศษขององค์การสหประชาชาติ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2489 มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสันติภาพ โดยพัฒนาความร่วมมือของนานาชาติทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และสื่อสารมวลชน เพื่อให้ทั่วโลกเคารพในความยุติธรรม กฎหมาย สิทธิและเสรีภาพที่มนุษย์พึงมี โดยไม่ถือเชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา ตามกฎบัตรสหประชาชาติ

การเข้าเป็นสมาชิกขององค์การยูเนสโก ประเทศสมาชิกจะต้องชำระค่าบำรุงสนับสนุนองค์การเป็นประจำทุกปี สำหรับประเทศไทยชำระค่าบำรุงที่อัตราร้อยละ 0.21 ของงบประมาณทั้งหมดของยูเนสโก นอกจากนี้รัฐบาลไทยยังเป็นเจ้าภาพจัดหาที่ตั้งสำนักงานระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่กรุงเทพฯ ปัจจุบันตั้งอยู่ที่อาคาร 100 ปี หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ใกล้กับท้องฟ้าจำลองกรุงเทพฯ และได้สนับสนุนงบประมาณมาโดยตลอด ในการดำเนินกิจกรรมของยูเนสโก กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการฯ โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ เพื่อปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับยูเนสโก ซึ่งในการสัมมนาครั้งนี้ผู้แทนจากสาขาสื่อสารมวลชน ได้แก่ ผศ.ดร.พรทิพย์ เย็นจะบก ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานของยูเนสโกในด้านดังกล่าวในปี พ.ศ. 2553 - 2554 ว่าจะเน้นเรื่องของการส่งเสริมเสรีภาพในการแสดงออกและการเสริมสร้างสมรรถนะของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

การประชุมสัมมนาวิชาการอินเดียศึกษา

"เปิดประตูสู่ดินแดนอารยธรรมเก่าแก่"

*สมทรง งามวงษ์**
*พาณิต ทิพย์สุวรรณ***

สืบเนื่องจากการที่ประเทศไทยได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับอินเดีย เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2490 รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญต่ออินเดียซึ่งเป็นประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงประเทศหนึ่งของเอเชีย และในอนาคตมีแนวโน้มที่อิทธิพลของอินเดียจะขยายไปยังภูมิภาคอื่นมากขึ้นรวมทั้งยุโรปและอเมริกา โดยรัฐบาลไทยได้ให้ความสนใจที่จะกระชับความสัมพันธ์และขยายความร่วมมือทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีในด้านการค้า การลงทุน การเมืองการปกครอง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และความร่วมมือทางวิชาการให้มากขึ้น ขณะเดียวกันอินเดียก็ให้ความสำคัญต่อประเทศไทยซึ่งมีบทบาทที่สำคัญและโดดเด่นในเวทีระหว่างประเทศของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และอาเซียน

สำหรับความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างไทยกับอินเดีย กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินความร่วมมือทางด้านการแลกเปลี่ยนนักวิชาการ นักวิจัย และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งทุนการศึกษาหลักสูตรต่างๆ และเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2548 รัฐบาลไทยและอินเดียก็ได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในสาขาวิชาที่อินเดียมีความเชี่ยวชาญอันจะมีส่วนช่วยสนับสนุนผลประโยชน์ของไทยมากขึ้นในอนาคต

กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญและบทบาทของอินเดียในปัจจุบัน และประสงค์จะให้มีการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับอินเดียอย่างกว้างขวาง

On 17 July 2009, the Bureau of International Cooperation together with the Centre of Indian Studies, Faculty of Political Sciences, Thammasat University, jointly hosted the Indian Studies Seminar at the Prince Palace Hotel, Bangkok. The Theme of the Seminar was, "Gateway to India, Land of Ancient Civilization". Over 160 participants, among them education administrators, teachers, and students, had the opportunity to learn more about India's flourishing culture, intriguing art, exuberant architecture and strong economic and social roles in the changing world. Keynote speakers for the event included Mr. Jirasak Thanetnan, a former Thai ambassador in New Delhi and Mr. Arun Chetti, Secretary of the Center of Indian Studies, Thammasat University.

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับนานาชาติ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
** นักวิเทศสัมพันธ์ ชำนาญการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ เจ้าหน้าที่และบุคลากร นักเรียน-นักศึกษา ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจ จึงจัดให้มีการประชุมสัมมนาวิชาการอินเดียศึกษาเรื่อง **"เปิดประตูสู่ดินแดนอารยธรรมเก่าแก่"** เมื่อวันศุกร์ที่ 17 กรกฎาคม 2552 ณ โรงแรมปรินซ์ พาเลซ โดยมอบให้สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ และได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากศูนย์อินเดียศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำหรับการจัดประชุมสัมมนาวิชาการอินเดียศึกษาครั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้เชิญผู้เข้าร่วมการสัมมนาประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและครูแนะแนว ผู้แทนหน่วยงานการศึกษาทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค นักเรียน ผู้ปกครองและประชาชนผู้สนใจประมาณ 160 คน และได้รับความกรุณาจากวิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญที่มาบรรยายให้ความรู้เรื่องราวต่างๆ จากศูนย์อินเดียศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจากหลายหน่วยงานดังนี้

วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

1. นายจีระศักดิ์ ธเนศนันท์ อดีตเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงนิวเดลี
2. นายอรุณ เฉตตีย์ กรรมการบริหาร/ เลขานุการศูนย์อินเดียศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. พระมหา ดร.รณวีร์ เขมวโร พระธรรมทูตวัดป่าธรรมชาติ เมืองแอลแอ รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
4. ดร.จิตประพัฒน์ สายโสภา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
5. นางสาววิไลภรณ์ ศรีไพศาล นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย

นอกจากนี้ ในการประชุมสัมมนาฯ ยังได้มีการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของอินเดียโดยการแสดงนาฏศิลป์อินเดียจากลาสยาสตูดิโอด้วย

นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นประธานเปิดการจัดสัมมนาครั้งนี้ ได้กล่าวเปิดงานโดยมีใจความสำคัญสรุปได้ว่า อินเดียเป็นประเทศแหล่งกำเนิดอารยธรรมเก่าแก่ของโลกทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ศาสนา และมีบทบาททางด้านการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และกำลังทวีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในเวทีโลกปัจจุบัน โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของอินเดียคือ การที่รัฐบาลของอินเดียให้ความสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาของประชาชน เพราะปัจจัยความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษประกอบกับความตั้งใจในการใฝ่หา ความรู้และปฏิบัติงานอย่างจริงจังจึงทำให้พลเมืองชาวอินเดียเป็นประชากรแรงงานที่เป็นที่ต้องการในตลาดสหรัฐอเมริกาและยุโรป ซึ่งประเทศไทยควรที่จะได้ใช้ประโยชน์จากการพัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างไทยกับอินเดียที่มีอยู่ รวมทั้งการที่ได้จัดทำความตกลงด้านการศึกษากับอินเดียเพื่อช่วยในการยกระดับของการพัฒนาระหว่างสองประเทศให้มากขึ้น ดังนั้น การจัดสัมมนาเกี่ยวกับอินเดียศึกษาในครั้งนี้จึงถือได้ว่าเป็นแหล่งความรู้ทางวิชาการที่สามารถเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศอินเดียอย่างลึกซึ้งให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู-อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป เพื่อนำไปขยายผลให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาและการแนะแนวการศึกษาสำหรับเยาวชนไทยในอนาคต ✍

การสัมมนาทางวิชาการตะวันออกกลางศึกษา

"หลากมิติตะวันออกกลาง : จากพรมแดนทางความรู้สู่ความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน"

*สมทรง งามวงษ์**
*จิตรลดา จันทร์แหยม***

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับศูนย์มุสลิมศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดสัมมนาทางวิชาการตะวันออกกลางศึกษาในหัวข้อ "หลากมิติตะวันออกกลาง : จากพรมแดนทางความรู้สู่ความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน"เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2552 ณ โรงแรมปรินซ์พาเลซ มหานาค เพื่อเผยแพร่ข้อมูลพื้นฐานองค์ความรู้ รวมทั้งความเคลื่อนไหวที่สำคัญของประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลางให้กับกลุ่มผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการ ครู/อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา และผู้แทนหน่วยงานราชการ ตลอดจนสาธารณชนทั่วไป ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความเข้าใจยิ่งขึ้นเกี่ยวกับสถานการณ์ ความเคลื่อนไหวในด้านต่างๆ ของประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลาง เพื่อประโยชน์ในการกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลางสำหรับหน่วยงานด้านการศึกษาที่รับผิดชอบงานด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ รวมทั้งเป็นข้อมูลสำหรับนักศึกษาไทยที่จะเดินทางไปศึกษาต่อยังประเทศในภูมิภาคดังกล่าว

The Bureau of International Cooperation, Ministry of Education in collaboration with the Center of Muslim Studies, Chulalongkorn University, hosted an academic seminar on the theme **"Multi-Aspect Middle East: from Borders of Knowledge to Sustainable Relations"** on 24 September 2009 at the Prince Palace Hotel, Bangkok. Participants included educators, academics, teachers, students and representatives from government organizations. Experts in the field delivered lectures on relevant issues, with a particular focus on the current situation in the Middle East and educational cooperation with other countries. As the coordinating agency, the Bureau of International Cooperation provides information to Thai students wishing to study in the Middle East, including the various scholarships available for countries such as Kuwait, Jordan, Bahrain, Turkey and Qatar.

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับนานาชาติ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
** นักวิเทศสัมพันธ์ ชำนาญการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

วิทยากร

1. **การบรรยายพิเศษในหัวข้อ “ภาพรวมและสถานการณ์ปัจจุบันในตะวันออกกลาง”** โดย รศ.ดร.จรัญ มะลูลีม อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2. **การบรรยายหัวข้อ “มองตะวันออกกลางแบบรอบด้าน”** โดย**นายณัช ภิญโญวัฒนชีพ** ผู้อำนวยการกองตะวันออกกลาง กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา **ผศ.ดร.อณัส อมาตยกุล** อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล **ศ.พล.ท ดร.สมชาย วิรุฬหผล** ประธานกรรมการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย **อ. ดลยา เทียนทอง** นักวิจัยศูนย์มุสลิมศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ดำเนินรายการ

3. **การบรรยายหัวข้อ “ความร่วมมือทางการศึกษาและวิชาการกับตะวันออกกลาง” โดย รศ.ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์** อดีตคณบดีคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นายไพศาล พรหมยงค์ กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย **นายวุฒิวัย หวังบู่** ผู้แทนสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ **ดร.ศราวุฒิ อารีย์** รองผู้อำนวยการศูนย์มุสลิมศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ดำเนินรายการ

ผู้เข้าร่วมการสัมมนา

การสัมมนาในครั้งนี้ มีผู้สนใจเข้าร่วมประมาณ 170 คน โดยมาจากทั้งหน่วยงานราชการ มหาวิทยาลัย และโรงเรียนของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล รวมทั้งสาธารณชนและสื่อมวลชน

🗁 สรุปข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะจากการสัมมนา 🗁

1. การสัมมนาดังกล่าวจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านตะวันออกกลาง เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโลกตะวันออกกลางให้มากขึ้น ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการควรมีบทบาทสำคัญในการจัดฝึกอบรมสัมมนาและการจัดเสวนาต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การแก้ไขปัญหาชายแดนภาคใต้

2. ระบบการศึกษาของไทยได้รับอิทธิพลจากประเทศตะวันตกซึ่งทำให้คนไทยส่วนใหญ่มองตะวันตกว่าเหนือกว่า แต่แท้ที่จริงแล้ว วิทยาการความรู้ในบางเรื่องนั้นโลกตะวันออกมีมาก่อนโลกตะวันตกและหลายๆ เรื่องมีความชำนาญมากกว่า ดังนั้นจึงควรที่จะปรับวิธีคิดใหม่และควรให้ความสนใจกับโลกตะวันออกให้มากขึ้น

3. ปัญหาและจุดอ่อนของการศึกษาของเด็กไทยในโลกมุสลิม คือ การขาดการแนะแนวจากภาครัฐ เนื่องจากภาครัฐไม่เข้าใจโลกมุสลิมและยังมีอคติต่อบุคคลที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยในโลกมุสลิม โดยมีความหวาดระแวงว่าจะมีความเกี่ยวโยงกับการก่อการร้าย ทำให้เยาวชนไทยที่ไปศึกษาต่อยังโลกตะวันออกกลางไปศึกษาด้านศาสนาสาขาวิชาเดียว ทั้งๆ ที่สถาบันการศึกษาในโลกตะวันออกกลางมีความเชี่ยวชาญในวิชาการที่หลากหลาย

4. รัฐบาลควรจัดตั้งงบประมาณหรือกองทุนเพื่อสนับสนุนให้เยาวชนไทยไปศึกษาต่อในอียิปต์และตะวันออกลาง ซึ่งรัฐบาลจะได้สามารถควบคุม กำกับดูแล เพื่อให้เด็กเหล่านี้สำเร็จการศึกษาและสามารถสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยในอนาคต และควรมีนโยบายให้การดูแลและอำนวยความสะดวกแก่เยาวชนที่ไปศึกษาในตะวันออกกลาง รวมทั้งควรหาข้อมูลเกี่ยวกับวิทยาการต่างๆ ที่ตะวันออกกลางมีความเชี่ยวชาญ และส่งเสริมให้เยาวชนไทยไปศึกษาต่อ

5. กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถให้การสนับสนุนด้านการศึกษาโดยอาจพิจารณาให้ทุนเป็นค่าโดยสารเครื่องบินเพื่อส่งเยาวชนจาก 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปศึกษาวิทยาการสาขาต่างๆ ในมหาวิทยาลัยในตะวันออกกลาง นอกจากนี้ ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ ทำอย่างไรที่จะให้รัฐบาลให้ความสนใจกับเรื่องของการศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาเรื่องของศาสนา และทำอย่างไรจึงจะสามารถเชื่อมโยงประโยชน์ระหว่าง “การศึกษาและการทำธุรกิจ” ให้ก้าวหน้าไปด้วยกัน

ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ

สู่ศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ

ชนิษฐา ท้านิรัติศัย*

นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานเปิดโครงการ **"ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติสู่ศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ"** เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2552 ณ ห้องเธียร์เตอร์ ชั้น 3 อาคารรัชมังคลาภิเษก ประกอบด้วยการจัดนิทรรศการเพื่อให้ความรู้และสร้างความตระหนักต่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 และการบรรยายพิเศษเรื่อง **แนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในอาเซียน ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของประเทศไทย** โดย ดร.พัชราลัย วงศ์บุญสิน ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนามนุษย์และย้ายถิ่น วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดโดยกลุ่มสารสนเทศต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ ร่วมกับสำนักอำนวยการ และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

โครงการ "ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ: สู่ศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ" จัดขึ้นตามนโยบายของรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล) ที่ให้ความสำคัญต่อการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพัฒนาศักยภาพความรู้ด้านต่างประเทศแบบครบวงจรให้แก่คณะผู้บริหาร ข้าราชการ บุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนนักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป อันจะนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการทำงานด้านการต่างประเทศด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

As part of its expanded mission to disseminate information and promote learning on international cooperation, the Library and International Documentation Centre of the Bureau of International Cooperation conducted an exhibition and half day seminar on an ASEAN Community. The Department of ASEAN Affairs of the Ministry of Foreign Affairs, the ASEAN University Network (AUN) and many high-schools in Bangkok and Lop Buri participated in the exhibition, providing information on ASEAN and ASEAN-related activities in Thailand. Participants also benefited from a lecture on "Current Trends on Educational Reform in ASEAN: Policy-Based Recommendations for Thailand" by Dr. Patcharawalai Wongboonsin, Director of Human Development and Migration Studies Centre, the College of Population Studies, Chulalongkorn University. The event, presided over by the Deputy Permanent Secretary for Education Mrs. Srivika Mekthavatchaikul, took place on 18 September 2009.

* หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เป้าหมายของการจัดโครงการนี้คือ เป็นการสร้างมิติใหม่แห่งการเรียนรู้ให้แก่บุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการเปิดตัวโครงการครั้งแรกนี้เป็นการให้ความรู้แก่ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 ด้วยการนำเสนอสารคดีอาเซียน การจัดนิทรรศการ และการบรรยายพิเศษ ซึ่งการบรรยายดังกล่าวนับเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสองของกระทรวงศึกษาธิการ

การจัด “โครงการห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ : สู่ศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ” ครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งจากสำนักอำนวยการและศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศฯ สป. นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานให้การสนับสนุน ได้แก่บริษัท ไทยวิทัศน์ จำกัด กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โรงเรียนโยธินบูรณะ โรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย โรงเรียนไผทอุดมศึกษา และโรงเรียนเครือข่ายกิจกรรมอาเซียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย โรงเรียนโคกกระเทียมวิทยาลัย โรงเรียนพระนารายณ์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา โรงเรียนปิยะบุตร์ โรงเรียนจุฬาภรณ์ราชวิทยาลัย โรงเรียนโคกตูมวิทยา โรงเรียนอนุบาลลพบุรี โรงเรียนบ้านสามเรือน และโรงเรียนบ้านหลุมข้าว

สาระสำคัญของการบรรยายเรื่อง แนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในอาเซียน ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของประเทศไทย

โครงการวิจัยประยุกต์เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางการศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียนมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน สำรวจแนวทางการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษาและจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายให้ประเทศไทยในการสร้างยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา และพัฒนาความเข้มแข็งทางการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน

ผลการวิจัยภาพรวมปรากฏว่าอาเซียนทุกประเทศล้วนให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อให้ประเทศมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้ามากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อขจัดความยากจนและการก้าวพ้นจากความด้อยพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยมุ่งหวังให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับศักยภาพการแข่งขันในระดับสากล รวมทั้งมีฐานการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษา ตั้งแต่ระดับกฎหมายสูงสุดของประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการจัดทำกฎหมายว่าด้วยการศึกษาสอดคล้องรองรับ เพื่อสามารถขยายการศึกษาให้ทั่วถึงและยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีจุดร่วมสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. การมุ่งสู่สังคมฐานความรู้
2. การกำหนดเป้าหมายการศึกษาสู่ระดับสากล

ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2526 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.เกษม ศิริสัมพันธ์) ในฐานะประธานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกของไทย และ Mr. Amadou-Mahtar M’Bow ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโก กรุงปารีส เป็นประธานในพิธีเปิดห้องสมุดดังกล่าว เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารและเอกสารสิ่งพิมพ์จากต่างประเทศ โดยเฉพาะสิ่งพิมพ์ขององค์การยูเนสโกและองค์การซีมีโอ ให้แก่ครู อาจารย์ นักศึกษา ข้าราชการ บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เดิมตั้งอยู่ที่บริเวณหลังองค์พระของกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ 2533 ได้ย้ายที่ทำการห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติมาอยู่ที่อาคารรัชมังคลาภิเษก ชั้น 3 กระทรวงศึกษาธิการ

3. การตอบสนองต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น

4. การจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการยกระดับศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

5. การศึกษาเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์อย่างรอบด้าน ทั้งในด้านการปลูกฝังและสร้างเสริมความรู้คู่คุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม การปลูกฝังคุณลักษณะ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับความหลากหลายขององค์ความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง

ยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศต่าง ๆ มีดังนี้

1. การปฏิรูปการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่าประเทศไทยมีความก้าวหน้าในการดำเนินงานการปฏิรูปในระดับหนึ่ง ด้วยการประกาศหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ 2546 และคู่มือการใช้หลักสูตรและมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

2. การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเทศไทยมีความก้าวหน้าในระดับหนึ่ง ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์เน้นการพัฒนาการศึกษาที่มีผลลัพธ์ในเชิงคุณภาพโดยกำหนดวิสัยทัศน์ “Thinking Schools, Learning Nation” เน้นให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์มีทักษะในการวิเคราะห์ความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์อันแข็งแกร่งต่อครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ

3. การปฏิรูปการศึกษาระดับการอาชีวศึกษา ทุกประเทศเน้นหลักการที่จะจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของตลาด การมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในลักษณะหุ้นส่วนของภาคเอกชน การประสานงานในการจัดการทางนโยบายและการดำเนินโครงการต่างๆ ในการปฏิรูปอาชีวศึกษา

4. การปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา ปรากฏว่าทุกประเทศมีแนวโน้มที่สอดรับกันในอาเซียน กล่าวคือ เน้นการกระจายโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนสู่ระดับสากล การพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัย และการขยายการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

5. การผลิตและพัฒนาครู ทุกประเทศให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเทศมาเลเซียมีการปรับเพิ่มคุณวุฒิครูเป็นระดับปริญญา ปรับเพิ่มเงินเดือน การสร้างแรงจูงใจ สร้างเสริมบุคลิกภาพและให้ทุนการศึกษา ในขณะที่สิงคโปร์เน้นการฝึกอบรมครูมากกว่าการเรียนการสอนวิชาชีพครู

ปัจจุบันห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติให้บริการหนังสือและเอกสารวิชาการในสายงานยูเนสโก ซีมีโอ วารสาร จุลสาร หนังสืออ้างอิง หนังสือพิมพ์ หนังสือสารคดี และบันเทิงคดี รวมทั้งสื่อโสตทัศนูปกรณ์อย่างหลากหลาย มีการเข้าใช้บริการห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติจำนวนโดยเฉลี่ย 120 - 150 ครั้งต่อวัน สามารถค้นคว้าหนังสือและสิ่งพิมพ์วิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่จัดให้บริการจำนวนกว่า 25,000 เล่ม มีบริการอินเตอร์เน็ตให้ค้นคว้าและสืบค้นได้ด้วยตนเอง สามารถพัฒนาการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศด้วยสื่อการสอนตำราเรียนและวีดิทัศน์ที่ทันสมัย ภายใต้แผนงานพัฒนาห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติให้เป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแบบครบวงจรที่มีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็ว

นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางดำเนินการในการจัดการศึกษาของประเทศมีจุดร่วม 5 ประการ ซึ่งสอดรับกันได้แก่

- การจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All)
- ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ทั้งในและนอกระบบการศึกษา
- การจัดการศึกษาแบบ e-Education โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในกระบวนการเรียนรู้ในวิชาหลัก เช่น ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เป็นต้น
- การศึกษาเอกชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษาในการกำกับควบคุมของรัฐ
- การศึกษานานาชาติมีบทบาทมากขึ้นทั้งในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการเรียนการสอนและประเทศที่ใช้ภาษาท้องถิ่นเป็นภาษาหลัก

ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา

ความร่วมมือทางการศึกษาในอาเซียนเป็นไปเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นจุดเน้นร่วมกันของไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย และเวียดนาม ซึ่งมีแนวโน้มเพื่อยกระดับนักศึกษาและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาสู่มาตรฐานสากล โดยความร่วมมือมีการครอบคลุมในหลายสาขา ทั้งในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ สุขภาพ ตลอดจนสหสาขาวิชา

นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษา มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและผลงานทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านการศึกษาวิจัย การให้ทุนการศึกษาและฝึกอบรม การจัดทำหลักสูตรนานาชาติ ตลอดจนการสอนร่วมกันผ่านระบบการเรียนการสอนที่ใช้การสื่อสารแบบดาวเทียม

บทบาทในความร่วมมืออาเซียนด้านการศึกษา

1. ควรผลักดันการยกระดับความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศสมาชิกให้สอดรับกับวิสัยทัศน์อาเซียนและแผนปฏิบัติการต่างๆ ที่รองรับ โดยอาศัยความร่วมมือในลักษณะเครือข่าย ความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ด้านการศึกษาในระดับภูมิภาค เช่น ซีมีโอ และในระดับสากลเช่น ยูเนสโก เป็นต้น

2. ให้ความสำคัญต่อการก้าวสู่ประชาคมฐานความรู้และประชาคมผู้นำในการสร้างองค์ความรู้บนฐานของการวิจัยและพัฒนาที่เหมาะสมกับอัตลักษณ์ของประเทศสมาชิกอาเซียน ✍

"อังกอร์" พระนครแห่งอาณาจักรขอมโบราณ แหล่งมรดกโลกในประเทศกัมพูชา (ตอนที่ 2)

เรื่องและภาพโดย สาวิตรี สุวรรณสถิตย์*

Continued from the last issue, this article discusses the on-site management of Angkor following its listing by UNESCO as a World Heritage Site. In 1994, a Royal Decree established protected cultural zones in the Siem Reap-Angkor region and guidelines for their management. Accordingly, the site is divided into 5 zones: 1) the monumental sites or core, 2) the protected archaeological reserves, 3) the protected cultural landscapes, 4) the site of archeological, anthropological or interest and 5) the socio-economic and cultural development zone of the Siem Reap - Angkor region. The management of all five zones falls under the International Coordinating Committee for the Safeguarding and Development of the Historic Site of Angkor (ICC-Angkor), chaired by France and Japan. Since the establishment of the ICC-Angkor, many projects have been implemented. These range from the conservation of the various structures and protection of Angkor and the surrounding areas to human resource development through, for example, the training of skilled artists and craftsmen, to renovate and maintain this world heritage site.

มรดกโลกที่อังกอร์

"อังกอร์" หรือ **"พระนคร"** แห่งอาณาจักรขอมโบราณ เป็นเมืองขนาดใหญ่ในยุคโบราณซึ่งครอบคลุมพื้นที่ตลอดบริเวณที่เรียกว่า **"ที่ราบลุ่มอังกอร์"** เริ่มจากภูเขากุเลนทางเหนือไปจนจดทะเลสาบทางใต้ บริเวณที่ราบลุ่มทั้งหมดนี้กินพื้นที่ 5,000 ตารางกิโลเมตร ในบริเวณนี้มีแหล่งโบราณสถานที่ได้สำรวจพบหลังจากขึ้นทะเบียนมรดกโลกและได้จัดทำบัญชีไว้แล้วมากกว่า 1,000 แห่ง

หลังจากที่อายธรรมขอมโบราณได้ล่มสลายลงแล้ว บริเวณดังกล่าวนั้นก็ถูกทิ้งร้างจนกระทั่งพวกฝรั่งเศสได้มาค้นพบและได้ขนโบราณวัตถุขนาดใหญ่จำนวนมากโดยใช้แพล่องทะเลสาบออกไปบรรทุกเรือกลับไปอยู่ที่กรุงปารีส ปัจจุบันโบราณสถานที่ประกอบด้วยเทวรูปทำด้วยหินจำนวนมากกำลังเก็บรักษาและบางส่วนก็นำมาจัดแสดงไว้อย่างสวยงามที่พิพิธภัณฑ์กีเม่ต์ (Quimet museum) ณ กรุงปารีส พร้อมกับจัดแสดงโบราณวัตถุจากเอเชียทั้งหมดที่ฝรั่งเศสได้รวบรวมมาได้ ทั้งจากเวียดนาม (อาณาจักรจามปา) จากไทย พม่า จีน และอินเดีย

* อดีตรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการฝ่ายต่างประเทศ และอดีตเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

ผู้เขียนได้มีโอกาสไปชมนิทรรศการที่พิพิธภัณฑ์ดังกล่าว ได้เห็นเยาวชนหรือนักศึกษาชาวเขมร เวียดนาม และไทยที่อพยพย้ายถิ่นไปอยู่ปารีสไปยืนอ้าปากค้างมองดูสมบัติจากประเทศต้นกำเนิดของตนเองที่ตนเองไม่เคยได้เห็นมาก่อนด้วยความชื่นชมผสมกับความตกตะลึง

ในปัจจุบันนี้ได้มีการสร้างพิพิธภัณฑ์ที่สวยงามและเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์และโบราณคดีของ “อังกอร์” ขึ้น 2-3 แห่งในเสียมเรียบ ถ้าใครมีโอกาสได้ไปควรไปชมพิพิธภัณฑ์ควบคู่กับไปชมโบราณสถานด้วย

ในอดีตเมื่อ “อังกอร์” หรือ “พระนคร”ยังรุ่งเรืองเป็นศูนย์กลางอำนาจของอาณาจักรขอมโบราณนั้น ประมาณว่ามีประชากรอยู่ในพระนครถึง 2 ล้านคน แต่ในปัจจุบันนี้มีประชากรอาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ของ “พระนคร” ประมาณ 70,000 คน

ในขณะที่ขึ้นทะเบียนมรดกโลก ยูเนสโกได้รับพื้นที่ 401 ตารางกิโลเมตร ซึ่งมีปราสาทหรือวัดอยู่ในบริเวณถึง 90 วัด

ต่อมาในปี 1993 ได้มีการจัดทำ “เขตพื้นที่อนุรักษ์และแผนบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับบริเวณมรดกโลกอังกอร์” (เรียกเขตนี้โดยย่อว่า ZEMP)

แผนดังกล่าวได้บูรณาการการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่คุ้มครองทั้งทางด้านโบราณคดี วัฒนธรรม และทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ

นอกจากนี้ยังเป็นกรอบสำหรับการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเสียมเรียบทั้งหมด เพราะต้องคำนึงถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยว การจ้างงานและจำนวนคนทำงานที่จะต้องเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนการจัดเขตพื้นที่การใช้ที่ดินให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และการท่องเที่ยวด้วย

ยิ่งกว่านั้นยังได้เสนอแนวทางจัดทำกฎหมายและแนวทางการดำเนินงาน เช่น การจัดระบบตัดสินใจด้านการบริหารจัดการพื้นที่มรดกโลกในระยะยาวและแผนการฝึกอบรมบุคลากรอีกด้วย

การแบ่งพื้นที่อนุรักษ์ในเขตมรดกโลกอังกอร์

บริเวณอังกอร์หรือเขตพระนครโบราณที่เป็นมรดกโลกนั้นได้แบ่งเขตการอนุรักษ์ออกเป็น 5 เขต โดยแต่ละเขตมีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์และบริหารจัดการที่แตกต่างกัน

ในปี 1994 ได้มีการออกพระราชบัญญัติคุ้มครองเขตทางวัฒนธรรม (Cultural Zones) ในพื้นที่เสียมเรียบ อังกอร์ พร้อมกับมีแนวทางการดำเนินงานด้วย

เขตที่ 1 เขตโบราณสถานเขตนี้ถือเป็นเขตอนุรักษ์ชั้นในที่สำคัญที่สุด (Core Zone) ที่ต้องอนุรักษ์คุ้มครองแหล่งโบราณสถานและแหล่งโบราณคดีอย่างยิ่งยวด แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ก) บริเวณวัดและรอบๆ วัดโบราณที่นครวัดและนครธม

ข) กลุ่มโบราณสถานโรลูอส ซึ่งอยู่ห่างออกไปทางตะวันตกเฉียงใต้ของเสียมเรียบ 30 กิโลเมตร

ค) กลุ่มบันทายเสรย์ ซึ่งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของอังกอร์ ห่างออกไป 40 กิโลเมตร

เขตที่ 2 เขตสงวนที่คุ้มครองทางโบราณคดี เป็นบริเวณพื้นที่กันชนรอบๆ บริเวณแหล่งโบราณสถานที่อยู่ในเขตที่ 1 ซึ่งเป็นเขตคุ้มครองสูงสุด การจัดพื้นที่โดยรอบให้เป็นพื้นที่กันชนจะช่วยให้การคุ้มครองเขตที่ 1 มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เขตที่ 3 เขตภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมที่คุ้มครองไว้ รวมทั้งป่าไม้ที่มีโบราณสถาน แม่น้ำเสียมเรียบและแม่น้ำโรลูอส

เขตที่ 4 พื้นที่ที่มีความน่าสนใจทางโบราณคดีและมานุษยวิทยา และมีความสำคัญน้อยกว่าเขตที่ 1 และ 2 อย่างไรก็ตาม ก็ต้องคุ้มครองไว้เพื่อการวิจัย การศึกษา และการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังรวมเขตวัดพนมกรอมซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณภูเขาสูงมองเห็นทะเลสาบ (ตนเลสาบ) ได้ชัดเจนด้วย

เขตที่ 5 เขตพื้นที่พัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมในพื้นที่เสียมเรียบ-อังกอร์ซึ่งเกือบจะครอบคลุมพื้นที่ในเสียมเรียบทั้งหมดที่ให้บริการแก่อังกอร์ได้ เขตนี้ให้พัฒนาขึ้นเป็นเขตมหานคร (greater-metropolitan Angkor) และให้มีการจัดการพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์หลายๆ ด้าน โดยเน้นการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

คณะกรรมการประสานงานนานาชาติ (ICC-Angkor)

ในปี ค.ศ.1993 ได้มีการประชุมระหว่างประเทศในเรื่องมรดกโลกอังกอร์ขึ้นที่กรุงโตเกียว ซึ่งมีมติให้ยูเนสโกแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานนานาชาติ ICC-Angkor ขึ้น

ICC มีสมาชิกจำนวนมากมายทั้งในระดับประเทศและในระดับสถาบันเช่น ธนาคาร ADB ประเทศออสเตรเลีย เบลเยียม บรูไน แคนาดา จีน เดนมาร์ก อียิปต์ สหภาพ EU FAO อินเดีย อินโดนีเซีย อิตาลี ญี่ปุ่น เกาหลี สปป.ลาว ลักเซมเบิร์ก มาเลเซีย เม็กซิโก เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ ฟิลิปปินส์ โปแลนด์ โปรตุเกส รัสเซีย SPAFAของซีมีโอ สิงคโปร์ สเปน ศรีลังกา สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ ไทย ตูนีเซีย UNDP สหภาพอังกฤษ สหรัฐอเมริกา UNV เวียดนาม WMF ธนาคารโลก และ WTO

ICC - Angkor มีประธานร่วมคือฝรั่งเศสกับญี่ปุ่น (ประธานจากที่ประชุมที่โตเกียวและที่ปารีสซึ่งเป็นผู้ก่อตั้ง ICC) ประชุมกันปีละ 2 ครั้ง มีทีมงานจากแหล่งมรดกโลก Angkor เข้าร่วมประชุมด้วย

โครงการภูมิทัศน์วัฒนธรรมของอังกอร์

แหล่งมรดกโลกที่พระนครของอาณาจักรโบราณหรืออังกอร์นั้นได้พัฒนาไปเรื่อยๆ โดยมีหน่วยงานวิชาการและการเงินเข้ามาช่วยเหลือจำนวนมาก

โครงการขยายพื้นที่มรดกโลกให้รวมถึงภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมด้วยนั้น หน่วยงาน APSARA ซึ่งเป็นผู้บริหารมรดกโลกอังกอร์ได้ร่วมมือกับ EFEO ของฝรั่งเศสและมหาวิทยาลัยซิดนีย์ เรียกชื่อโครงการว่า Greater Angkor Project โดยมีกองทุนโบราณสถานโลกของสหรัฐอเมริกา (World Monuments Fund) และ Mekong Ribn commission ร่วมสนับสนุน โดยได้ซื้อที่ดินเพิ่มเติมอีก 3,000 ตารางกิโลเมตร รวมทั้งหมดมีพื้นที่ 7,000 ตารางกิโลเมตร

นอกจากนี้ยังได้จัดทำแผนที่โดยใช้ AIRSAR กับระบบ TOPSAR Dem เข้ามาสำรวจ ไปจนขอบทะเลสาบด้านตะวันตกและบริเวณรอบๆ พระนครโบราณทั้งหมด

สถานภาพการอนุรักษ์ปฏิสังขรณ์โบราณสถาน

ยูเนสโกได้จัดทำโครงการบูรณะปฏิสังขรณ์โบราณสถานในแหล่งมรดกโลกพระนครขอมโบราณนี้หลายโครงการ โดยให้มีคณะกรรมการระหว่างประเทศร่วมพิจารณาด้วยทุกโครงการ โดยโครงการที่ก้าวหน้าไปมาก ได้แก่

1) โครงการอนุรักษ์และปฏิสังขรณ์บริเวณลานหน้า "พระลานหลวง" (Royal Plaza) โครงการนี้รัฐบาลญี่ปุ่นได้สั่งทีมสำรวจของ JSA (Japanese government for Safeguarding Angkor) ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1994 มีหัวหน้าทีมชื่อ ศาสตราจารย์นาคาซาวา จากมหาวิทยาลัยวาซากาในกรุงโตเกียว ซึ่งได้เสนอโครงการปฏิสังขรณ์ตามแนวทางและหลักการนานาชาติของยูเนสโก

การดำเนินการในระยะแรก ค.ศ. 1995 -1999 โดย JSA เป็นผู้ดำเนินการ ปัจจุบันนี้เป็นปราสาทบายนกับพระลานหลวง

ระยะที่ 2 ค.ศ. 1999-2005 โดย JSA ดำเนินการบูรณะปราสาทสุอร ปราท โดยได้จัดทำแผน Master Plan สำหรับการบูรณะก่อน พร้อมกับได้อนุรักษ์และซ่อมบำรุงปราสาทบายนและยังบูรณะปฏิสังขรณ์บรรณาลัยหรือหอสมุดทางด้านเหนือของนครวัดอีกด้วย

2) การอนุรักษ์ปราสาทบายน ปราสาทบายนอายุประมาณปลายคริสตศักราชที่ 12 อยู่ในศูนย์กลางของพระนครแห่งสุดท้ายที่นครธม ปราสาทบายนนับว่าเป็นโบราณสถานที่สำคัญที่สุดในอุทยานโบราณคดีอังกอร์ทั้งในด้านประวัติศาสตร์และในด้านสถาปัตยกรรม

ปัจจุบันปราสาทบายนอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรมมาก ในโครงการนี้ JSA จะบูรณะปฏิสังขรณ์**ด้านเหนือก่อน เพราะใกล้จะพังลงมาแล้วและจะจัดทำแผน** master plan สำหรับการอนุรักษ์บริเวณปราสาทบายนทั้งหมด

การบูรณะปฏิสังขรณ์หอสมุดด้านเหนือของปราสาทบายนเสร็จลงในปี 1999 จากการรื้อถอนโครงสร้างเพื่ออนุรักษ์พบว่าโครงสร้างชั้นล่างถูกน้ำซึมซัดมานานปีจนเสียรูปและเสียความมั่นคง JSA ได้นำทรายมาถมให้ดินพื้นฐานแน่นหนาแข็งแรงและใช้การบูรณะแบบดั้งเดิมของเขมรที่ใช้ "ตีนช้าง" เป็นเครื่องมือมาอัดดินให้แน่นแล้วจึงอนุรักษ์เสริมความแข็งแรงของหินหากมีเศษหินเดิม

ก็นำมาใช้บูรณะทั้งหมด

JSA ได้จัดประชุมซิมโปเซียมเรื่องบายนเป็นประจำทุกปี ในปี 1996 ได้มีการเสนอแนะให้ปกป้องรักษาบายนและให้ใช้เทคนิควิธีการซ่อมที่ถูกต้องด้วย

3) โครงการบูรณะพระลานหลวง ปราสาทสุอรปราทปรางค์ Rope Dancers รวมทั้งระเบียงโดยรอบ

โครงการนี้ได้จัดให้มีการวิจัยและสำรวจสภาพโครงสร้างขององค์ปรางค์ที่ทรุดโทรมมากจนเกือบจะพังลงมา เพราะพบว่ามีน้ำใต้ดินขังอยู่จึงต้องเตรียมปรับปรุงโครงสร้างก่อนทำการบูรณะ

“ เจ้าภาพ ” มากมาย

เป็นที่น่าสังเกตว่าการอนุรักษ์และปฏิสังขรณ์มรดกโลกที่อังกอร์นี้ มีหน่วยงานทางวิชาการจากนานาชาติเสนอตัวเข้ารับที่จะเป็น “เจ้าภาพ” ในโครงการอนุรักษ์ด้านต่างๆ มากมาย เช่น

1. มหาวิทยาลัยโซเฟีย ประเทศญี่ปุ่น รับบูรณะโครงการทางเดินของนครวัตเป็นระยะที่ 2 แล้ว
2. JASA ของญี่ปุ่นรับบูรณะปราสาทบายน
3. BACf ของเยอรมัน รับศึกษาวิจัยด้านการอนุรักษ์หินในการปฏิสังขรณ์นครวัต
4. สวิตเซอร์แลนด์รับโครงการอนุรักษ์บันทายเสรย์
5. EFEO ของฝรั่งเศส รับวิจัยทางโบราณคดีที่บายนและรับบูรณะปราสาทบาปวน
6. ASI ของอินเดียรับบูรณะปราสาทตาพรม
7. CSA ของจีน รับบูรณะปราสาทตาแก้ว
8. I.Ge.S ของอิตาลี รับบูรณะปราสาทนครวัต
9. WMF ของสหรัฐฯ รับอุปถัมภ์การบูรณะนครวัต บาเก็ง และพระขรรค์
10. N2 Aid ของนิวซีแลนด์ รับอุปถัมภ์และดำเนินโครงการการมีส่วนร่วมของชุมชน
11. ยูเนสโก/ ออสเตรเลีย - ASPARA รับดำเนินโครงการจัดทำกรอบการบริหารจัดการ
12. มหาวิทยาลัยซิดนีย์ ออสเตรเลีย รับทำโครงการ Greater Angkor

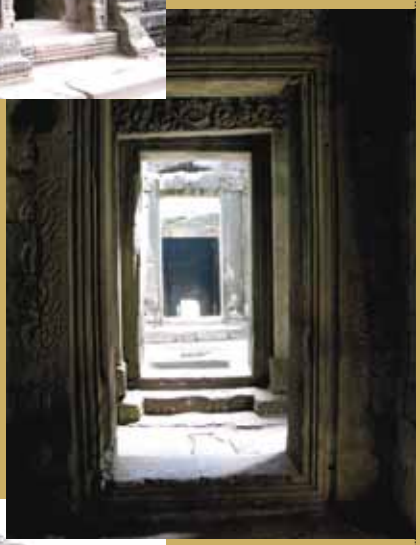

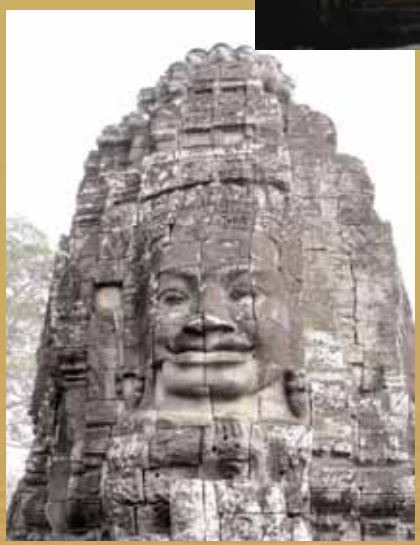

ข้อสรุปและข้อสังเกตเพิ่มเติม

ผู้เขียนได้เดินทางไปเยือนแหล่งมรดกโลกที่พระนครหรืออังกอร์หลายครั้ง รวมทั้งได้เข้าร่วมประชุม ICC - Angkor ในปี 2008 ด้วย จึงมีข้อสังเกตดังนี้

1) ได้เห็นความก้าวหน้าของโครงการมรดกโลกที่พระนครโบราณของกัมพูชา ซึ่งมีมิตรประเทศและองค์การวิชาการจากนานาชาติมาช่วยเหลือมากมาย

การอนุรักษ์ได้เน้นไม่เฉพาะเรื่องโบราณสถาน อิฐ หิน ปราสาท ฯลฯ เท่านั้น แต่ยังเน้นเรื่องการดูแลแหล่งน้ำให้สะอาด ป่าไม้ในบริเวณใกล้เคียงให้ร่มรื่นสวยงาม เน้นเรื่องการดูแลให้ผู้คนที่ยากจนในบริเวณใกล้เคียงได้เข้ามาทำกิจกรรมทางวัฒนธรรมในบริเวณโบราณสถานหรือได้มีโอกาสหารายได้จากการท่องเที่ยวในบริเวณมรดกโลกด้วย เช่น จัดให้มีการแสดงดนตรีและฟ้อนรำในบริเวณสวนตามทางเดินเข้าไปสู่ปราสาทตาพรมในตอนเช้าและตอนบ่าย จัดให้ชาวบ้านเข้ามาบูชาเทวรูปประธานด้านหน้าของปรางค์ประธานในนครวัดเป็นต้น

2) การจัดเขตอนุรักษ์ไว้ชัดเจนนั้นเป็นแนวทางที่สำคัญมาก จึงไม่มีการจัดตั้งร้านขายของระเกะระกะและไม่มีการตั้งแผงลอยขายไก่ย่างควันโขมงอยู่หน้าปราสาทหรือไม่มีการกางเต้นท์ติดตลาดนัดผูกโยงกับกำแพงโบราณสถานดังที่เราเห็นกันอยู่ในประเทศไทย

3) แผนฝึกอบรมคน เป็นแผนงานที่มีระบบและมีเงินทุนอุปถัมภ์มาก EU ได้อุปถัมภ์โครงการฟื้นฟูช่างแกะสลักหินและหัตถกรรมในอังกอร์ เรียกว่า “Angkor Arbisan Project” นั่นก็คือ โรงเรียนและสถานที่ปฏิบัติจริงด้านช่างฝีมือที่พบเห็นในบริเวณอังกอร์ทุกสาขา พร้อมกับเปิดร้านค้าผลิตภัณฑ์ที่นักเรียนทำเสร็จออกขายนักท่องเที่ยวด้วย ช่างฝีมือที่จบสามารถไปช่วยอนุรักษ์ปฏิสังขรณ์ประติมากรรมต่างๆ ในเขตโบราณสถานที่พังทลายลงได้ด้วยฝีมือที่ละเอียดและชำนาญ

4) เมื่อรัฐบาลกัมพูชาประสบความสำเร็จในการร่วมมือกับนานาชาติในการอนุรักษ์และบูรณะปฏิสังขรณ์โบราณสถานขนาดใหญ่ที่อังกอร์แล้ว จึงได้ขอความสนับสนุนจากนานาชาติที่เป็นพันธมิตรของ Angkor ในการเสนอมรดกโลกแห่งที่ 2 ที่อยู่ในบัญชีรอการพิจารณามาตั้งแต่ปี ค.ศ.1992 ไปยังคณะกรรมการมรดกโลก นั่นก็คือการเสนอเอกสารโครงการปราสาทเขาพระวิหารให้เป็นมรดกโลก โดยกัมพูชาได้ยื่นเอกสารที่มีรายละเอียดไปยังศูนย์มรดกโลกในปี ค.ศ 2006 และได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกในปี ค.ศ. 2008 แม้ว่าไทยจะคัดค้านอย่างใดก็ไม่เป็นผล ทั้งนี้ก็เพราะรัฐบาลมีการเตรียมการอย่างดีและได้ปรึกษาหารือร่วมกับพันธมิตรที่ได้ช่วยเหลือโครงการอังกอร์มาอย่างต่อเนื่องยาวนานตั้งแต่ ค.ศ. 1992 จนถึงปัจจุบันเป็นการล่วงหน้าด้วย

แหล่งข้อมูล

1. เอกสาร Nomination Forum ที่กัมพูชาเสนอต่อศูนย์มรดกโลกเพื่อขอขึ้นทะเบียนแหล่งโบราณคดีอังกอร์ให้เป็นมรดกโลก, ค.ศ.1992
2. รายงานการประเมินของ ICOMOS กรณีอังกอร์ขอขึ้นทะเบียนมรดกโลก, ค.ศ.1992
3. มติคณะกรรมการมรดกโลก, ธันวาคม 1992, (กรณีอังกอร์)
4. รายงาน JSA, การประชุม Symposium on Bayon, 1996
5. Angkor World Heritage Site, UNESCO.htm file//D:/ Angkor world Heritage Site UNESCO
6. Seulptm Angkor, National Gallery Art Washington, Réuniun des musées nahouaux Paris + Hudson, 1997
7. การประชุม ICC, Angkor, ที่เสียมเรียบ, 2008

การประชุมหารือด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอนไทย - จีน

เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2552 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ให้การต้อนรับ Mrs. Liu Yuan รองผู้อำนวยการสำนักพิมพ์อุดมศึกษาแห่งชาติจีน (HEP) และคณะ และเป็นประธานเปิดการประชุมหารือความร่วมมือด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอนไทย-จีน ณ ห้องประชุมจันทรเกษม โดยความเป็นมาของการจัดประชุมครั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องจากการเดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อเดือนมิถุนายน 2552 และได้มีการเจรจาความร่วมมือกับฝ่ายจีน เพื่อสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนการสอนของไทย ในการนี้ คณะผู้แทนจีนได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาของประเทศจีนตั้งแต่ปี 2001 ซึ่งรัฐบาลจีนมีนโยบายให้ความสำคัญกับผู้เรียนและเน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ รัฐบาลจีนโดย HEP ได้มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้มากขึ้นและให้ความสำคัญกับการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาทุกระดับ พร้อมกันนี้ HEP ได้สาธิตสื่อการเรียนการสอนที่ผลิตขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างที่จะได้หยิบยกขึ้นหารือร่วมกันซึ่งจะได้มีคณะทำงานร่วมเพื่อกำหนดแนวทางความร่วมมือด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของไทยในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย ต่อไป ✍

เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐชิลีเยี่ยมคารวะปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2552 ฯพณฯ นายอัลแบร์โต โยอาซัม โซเฟี เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐชิลีประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมคารวะและหารือข้อราชการกับปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล) และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เข้าร่วมการสนทนาด้วย โดยที่ชิลีมีข้อตกลงความร่วมมือทวิภาคีด้านอุดมศึกษากับประเทศไทยแต่ยังไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควร ปัจจุบันชิลีดำเนินงานส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทุนการศึกษาภายใต้กรอบเอเปคและมีความสนใจที่จะแสวงหาความร่วมมือด้านทุนการศึกษากับประเทศไทยเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนชิลีได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิภาคแถบนี้มากขึ้น โดยขอให้กระทรวงศึกษาธิการไทยพิจารณาส่งข้อมูลที่สำคัญด้านการศึกษาของไทยเพื่อนำไปประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาชิลี ซึ่งเป็นการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนระหว่างนักศึกษาไทยและชิลีให้มากขึ้นด้วย ทั้งนี้ มีความเป็นไปได้ที่จะใช้โครงการ UMAP (ความร่วมมือด้านการศึกษาภายใต้กรอบเอเปค) เป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างกัน และได้เสนอให้รัฐบาลชิลีส่งคณะผู้แทนมาดูงานด้านการศึกษาของไทยเพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างกันให้มากขึ้น ✍

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการบาห์เรนเยี่ยมคารวะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไทย

เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2552 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแห่งราชอาณาจักรบาห์เรนได้เข้าเยี่ยมคารวะและหารือข้อราชการกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในโอกาสติดตามนายกรัฐมนตรีบาห์เรนมาเยือนประเทศไทย อย่างเป็นทางการ ณ ห้องรับรองจันทรเกษม โดยวัตถุประสงค์ของการมาเยือนครั้งนี้เพื่อกระชับความสัมพันธ์ทางด้านการศึกษาโดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ซึ่งฝ่ายบาห์เรนเสนอให้มีการทำ Joint programme เพื่อให้นักศึกษาสามารถเทียบโอนหน่วยกิตกันได้ นอกจากนี้ควรมีแลกเปลี่ยนอาจารย์ผู้สอนและนักเรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศด้วย บาห์เรนนั้นมีจุดแข็งในการพัฒนาวิชาการด้าน ICT และมีเป้าหมายที่จะเป็นศูนย์กลางด้านการวิจัยในตะวันออกกลาง จึงได้เสนอให้มีการจัดทำบันทึกความตกลง (MOU) ด้านการศึกษาระหว่างไทยกับบาห์เรน เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานระหว่างกันด้วย ทั้งนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยเห็นด้วยกับการจัดทำบันทึกความตกลงดังกล่าว โดยเสนอให้มีการจัดตั้งคณะทำงานร่วมในการยกร่างบันทึกความตกลงฯ และมอบผู้ประสานงานต่อไป ✍

คณะผู้แทนของสหประชาชาติเข้าเยี่ยมคารวะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2552 ณ ห้องรับรองจันทรเกษม กระทรวงศึกษาธิการ คณะผู้แทนหน่วยงานสหประชาชาติในประเทศไทย ประกอบด้วย นางกวี-โยป ซัน ผู้ประสานงานองค์การสหประชาชาติในประเทศไทย ดร. มอลลี่ ลี ผู้แทนสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ นายนาจิบ อาซซิฟี ผู้แทนกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ นายแอนดรูว์ มอริส ผู้แทนสำนักงานยูนิเซฟประจำประเทศไทย และนางสาวนาตาลี เมเยอร์ ผู้แทนสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ได้เข้าเยี่ยมคารวะนายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยนางกวี-โยป ซัน ได้แสดงความขอบคุณที่ได้ให้ความร่วมมือกับสหประชาชาติด้วยดีตลอดมา และชื่นชมกระทรวงศึกษาธิการที่ได้มุ่งมั่นดำเนินนโยบายด้านการศึกษาอย่างจริงจัง โดยเฉพาะนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ โดยทั้งสองฝ่ายได้ร่วมหารือความร่วมมือในประเด็นต่างๆ ได้แก่ การสอนเพศศึกษาให้แก่เด็กเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติได้ร่วมมือกับยูนิเซฟดำเนินการสอนเรื่องเพศศึกษาบนคอมพิวเตอร์แล้วได้ผลดี จึงเสนอแนะให้ประเทศไทยพิจารณาในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากไทยมีความพร้อมในด้านเทคโนโลยี โดยกระทรวงศึกษาธิการได้แสดงความเห็นด้วย ซึ่งอาจจะเหมาะสมกับนักเรียนในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ส่วนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีการพิจารณาถึงความเหมาะสมต่อไป ส่วนสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ ประสงค์จะเน้นความร่วมมือกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนของ กศน. ให้มากขึ้น และขอความร่วมมือจากไทยในการพิจารณาการช่วยเหลือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในการดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ ยูนิเซฟได้เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาเพิ่มศักยภาพในด้านภาวะผู้นำของครูและนักเรียนไทยซึ่งยังอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเรื่องนี้กระทรวงศึกษาธิการกำลังจะจัดหลักสูตรฝึกอบรมครู 5 แสนคนทั่วประเทศภายในปีนี้ โดยให้ 25 มหาวิทยาลัยและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ดำเนินการ และต้องมีการประเมินผลด้วย

ประธานคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก เข้าเยี่ยมคารวะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2552 นายโอลาบิยิ บาบาโลลา โจเซฟ ญ่าย เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรเบนิน ประจำยูเนสโกและประธานคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก พร้อมทั้งคณะทูตถาวรประจำยูเนสโกจากประเทศแทนซาเนีย อียิปต์ มาดากัสการ์ และคองโก ได้เข้าเยี่ยมคารวะนายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกของไทย ที่ห้องรับรองจันทรเกษม กระทรวงศึกษาธิการ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ให้การต้อนรับพร้อมทั้งกล่าวถึงความสัมพันธ์และความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างไทยและองค์การยูเนสโกในการดำเนินงานทั้ง 5 สาขาของยูเนสโก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา ซึ่งไทยให้ความสำคัญและสนับสนุนยูเนสโกในการดำเนินการด้านการศึกษาเพื่อปวงชนอย่างแข็งขันมาโดยตลอด และปัจจุบันรัฐบาลกำลังจะเริ่มปฏิรูปการศึกษารอบสอง โดยมีเป้าหมายคือการศึกษาเพื่อปวงชนที่มุ่งเน้นทั้งในด้านคุณภาพ การขยายโอกาสทางการศึกษา และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้ ยูเนสโกยินดีให้การสนับสนุนไทยอย่างเต็มที่ในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้บริหารระดับสูงด้านการศึกษาเพื่อปวงชน ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารเพื่อให้ความเห็นชอบ นอกจากนี้ กลุ่มประเทศแอฟริการวมทั้งแทนซาเนียมีความสนใจที่จะพัฒนาการศึกษาในด้านอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาเป็นพิเศษ โดยเห็นว่าประเทศไทยมีประสบการณ์และมีความก้าวหน้าไปมากเมื่อเทียบกับประเทศที่กำลังพัฒนาด้วยกัน จึงเสนอให้ไทยมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนประเทศอื่นๆ ภายใต้ความร่วมมือของประเทศกำลังพัฒนา เพื่อช่วยให้ประเทศอื่นได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากไทย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ตอบรับและยินดีให้ความร่วมมือ และเสนอให้มีการเตรียมประเด็นเพื่อหารือเกี่ยวกับความร่วมมือในระหว่างการเข้าร่วมประชุมสมัยสามัญของยูเนสโกครั้งต่อไป

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ

THE BULLETIN ON INTERNATIONAL COOPERATION OF THE MINISTRY OF EDUCATION

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่ข้อมูล และความเคลื่อนไหว รวมทั้งความคืบหน้าของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในงานด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ
2. เพื่อเป็นแหล่งรวมข้อมูลที่เกี่ยวกับความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับใช้ในการสืบค้นอ้างอิง ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
3. เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการในอันที่จะนำมาซึ่งการพัฒนาความร่วมมือกับต่างประเทศในอนาคต

กำหนดออก

ปีละ 4 ฉบับ ประจำเดือน มกราคม - มีนาคม, เมษายน - มิถุนายน, กรกฎาคม - กันยายน และตุลาคม - ธันวาคม

ที่ปรึกษา

- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฝ่ายต่างประเทศ

บรรณาธิการ

นายไพศาล วิศาลาภรณ์
ผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ

ผู้จัดการการพิมพ์

นางนฤมล สุวรรณเนตร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางสาวดุริยา อมตวิวัฒน์
นางยุวดี ภูริโภไคย
นางขนิษฐา ห้านิรัติศัย
นางสาวสมใจ ธีรทิฐ
นายสมทรง งามวงษ์
นางนฤมล สุวรรณเนตร
Ms.Elizabeth Saul
นางสาวปนัดดา งามสมพล
นางจีรนันท์ ทรงชาติ
นายกรภัทร พฤกษ์ชัยกุล

สำนักงาน

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0 2628 5646-9, โทรสาร 0 2281 0953
www.bic.moe.go.th

Objectives

1. To disseminate updated summaries on the work of the Ministry of Education and collaborating organizations on international cooperation
2. To serve as a reference point and platform to stimulate further research into specific programmes and activities
3. To promote the exchange of ideas and information to develop future cooperation

Date of Issue

The Bulletin is a quarterly periodical issued in January, April, July and October.

Advisors

Permanent Secretary, Ministry of Education
Deputy Permanent Secretary for Education (Foreign Affairs)

Editor

Paisal Wisalaporn
Director, Bureau of International Cooperation

Manager

Narumol Suwannetr

Assistant Editors

Duriya Amatavivat
Yuwadee Phooriphokhai
Kanittha Hanirattisai
Somjai Theeratith
Somsong Ngamwong
Narumol Suwannetr
Elizabeth Saul
Panadda Ngamsompon
Jeeranan Songchart
Korapat Pruekchaikul

Office

Bureau of International Cooperation, Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education,
Ratchadamnoen Nok Avenue, Bangkok 10300, Thailand.
Tel. 0 2628 5646-9, Fax. 0 2281 0953
www.bic.moe.go.th

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ลาดพร้าว

บุคคลหรือองค์กรใดต้องการนำข้อเขียน หรือบทความที่อยู่ในวารสารฉบับนี้ไปตีพิมพ์อ้างอิง หรือประโยชน์ในสิ่งตีพิมพ์อื่น ขอความกรุณาแจ้งสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. ทราบเป็นการล่วงหน้า และขอให้ระบุชื่อผู้เขียนหรือชื่อวารสารในการอ้างอิงด้วย

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

United Nations
Literacy Decade
2003 - 2012

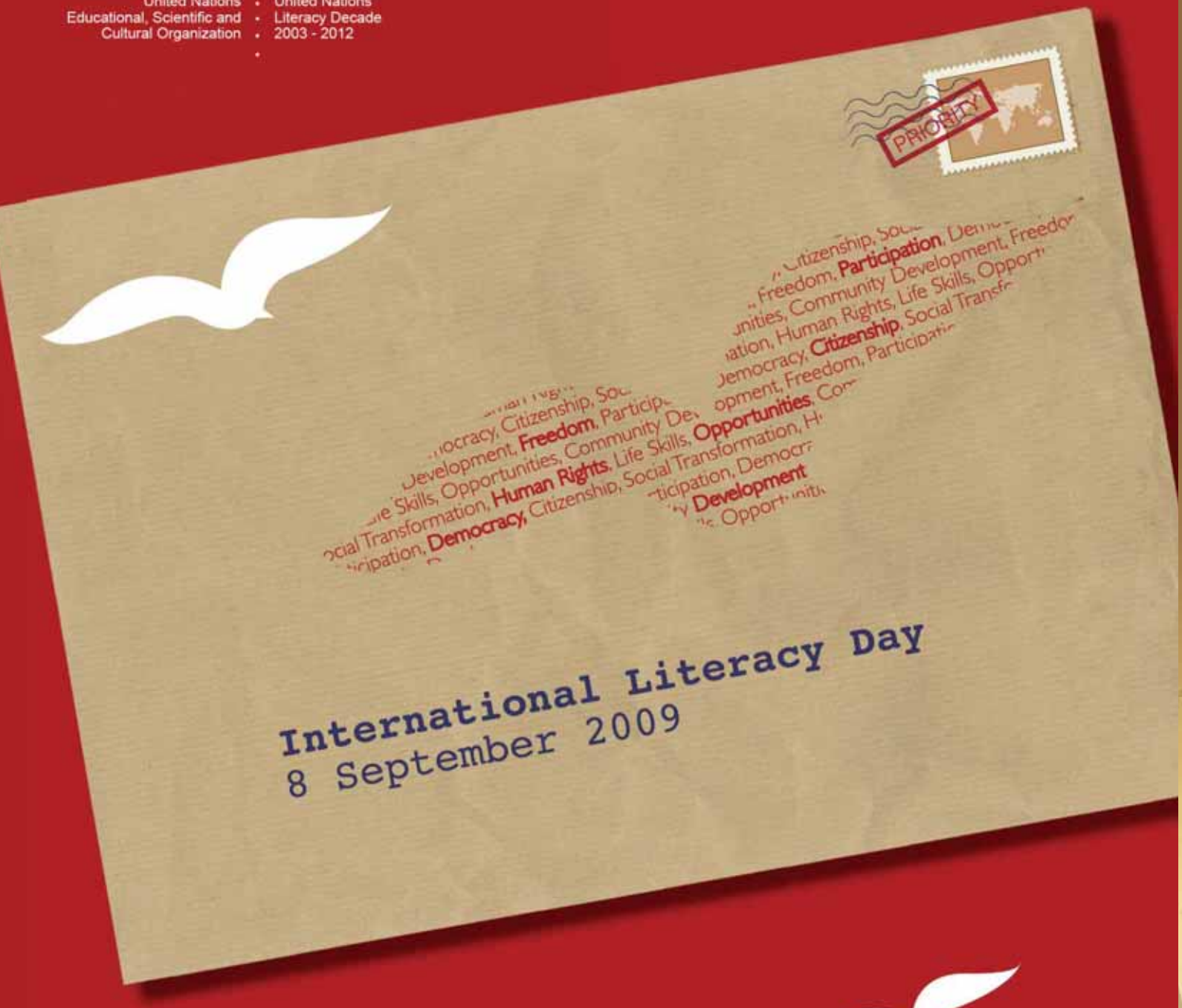

The Power of Literacy

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
www.bic.moe.go.th